

21.12.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**21 Aralık 2020
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

21 Aralık 2020 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Abdullah Gül Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Abdullah Gül Üniversitesi Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

— Bursa Uludağ Üniversitesi Mozaik Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Konya Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Selçuk Üniversitesi Sinirbilim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Yüzüncü Yıl Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Türkiye, Nijer'de 1 milyon hektarda tarım yapacak

Türkiye, Nijer'de 1 milyon hektar alanda tarımsal üretim yapılması için harekete geçti. Nijer'de yem bitkileri üretimi yapılarak Türkiye'ye getirilmesi hedefleniyor.

Türkiye, Sudan'dan sonra, bir başka Afrika ülkesi Nijer'de de tarımsal üretim yapmak üzere harekete geçti. Nijer'de 1 milyon hektar alanda tarımsal üretim yapılması ve özellikle yem bitkileri üretilerek Türkiye'ye getirilmesi planlanıyor.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Nijer Cumhurbaşkanı Mahamadou Issoufou ile 2018'de yaptığı görüşme doğrultusunda, bu ülkede 1 milyon hektar alanda tarımsal üretim yapılması için anlaşmaya varıldı. Bu görüşmeden sonra Cumhurbaşkanı Yardımcılığı bünyesinde özel bir ekip kuruldu ve Nijer'de çalışmalara başlandı.

Hayvancılıkta yem açığını kapatmak ve fiyat artışlarını durdurmak için Nijer'deki 1 milyon hektar alanda yem bitkileri üretimi yapılarak Türkiye'ye getirilebileceğini belirten Oktay, bu konuda özel bir ekip oluşturulduğunu ve sürecin koordine edildiğini söyledi.

Sudan'da 780 bin 500 hektar 99 yıllığına kiralanmıştı

Türkiye, daha önce de Sudan'da 99 yıllığına 780 bin 500 hektar tarım arazisi kiraladı. Bu arazide hem devlet hem özel sektörün tarımsal üretim yapması planlandı. Bakanlar Kurulu'nun 9.11.2015 tarih ve 2015/8234 sayılı kararı ile onaylanan " Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Tarımsal İşbirliği ve Ortaklığına İlişkin Anlaşma"ya dayanarak "Türk Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Anonim Şirketi kuruldu. Şirket sermayesinin yüzde 80'i Tarım Bakanlığı Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne, yüzde 20'si Sudan'a ait.

Sudan'da çalışmalar devam ederken bu kez dünyanın acil gıda yardımına muhtaç ülkesi Nijer'de 1 milyon hektarlık alanda tarımsal üretim öncelikle de hayvan yemi üretmek üzere proje geliştirildi. Proje kapsamında özel sektörün de yatırım yapması isteniyor.

Nijer Tarım Projesi, TOBB'a resmi yazı ile bildirildi

Cumhurbaşkanlığından, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne 2 Aralık 2020 tarihli ve E-44146668-730.06.01-46838 sayılı yazı ile Nijer'de yem üretimi ile ilgili yapılması planlanan proje hakkında bilgi verildi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Sekreteri Mustafa Saraçöz imzasıyla 9 Aralık 2020 tarihli ve "Nijer'de Tarım Alanında Yapılması Öngörülen Proje Hakkında" başlığıyla Oda ve Borsaların Genel Sekreterliklerine gönderilen yazıda şöyle deniliyor:

" İlgide kayıtlı yazıda, 12 Ekim 2018 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız Fuat Oktay ve Nijer Cumhurbaşkanı Mahamadou Issoufou'nun bir görüşme gerçekleştirdiği, söz konusu görüşmede ülkemiz ile Nijer arasında çeşitli alanlarda işbirliği olanaklarının ele alındığı bildirilmektedir.

Yazıda devamla, daha önce "İstanbulewa Yolu Projesi"ne ilişkin görüşmeye atıfta bulunularak, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız tarafından ilgili projenin finansmanının gündeme getirildiği, Nijer tarafının ise maden yatakları ile ilgili çalışmalarda bulunduğu ve İrhazer bölgesinde 1 milyon hektar tarım yapılabilecek arazi olduğunu bildirdiği belirtilmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılı Ocak ayında Cumhurbaşkanı Yardımcılığı bünyesinde bir ekip oluşturulduğu ve sürecin koordine edildiği bilgisi paylaşılmaktadır.

İlgi yazıda ayrıca, 19.11.2020 tarihinde Birliğimizde gerçekleşen TOBB Şurasında iş insanlarımız tarafından ülkemizdeki yem fiyatlarının yüksekliğinin gündeme getirildiği ve Sayın Cumhurbaşkanımızın söz konusu sorunun bir an önce çözülmesi talimatına cevaben Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın, Nijer'de tarım alanında yapılması öngörülen proje ve 1 milyon hektarlık alanın bu kapsamda kullanılabileceğini belirttiği ifade edilmektedir.

Üyelerimize duyurulur."

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan "Yem sorununu çözün" talimatı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, 18 Kasım 2020 günü Ankara'da "Türkiye Ekonomisi Şurası" düzenledi.(Oda ve Borsalara gönderilen yazıda yanıtlılıkla 18 yerine 19.11.2020 yazılmış.) Bu şuraya Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu katıldı. Oda ve borsa yöneticileri bu toplantıda tarım ve hayvancılıkta yaşanan sorunları da dile getirdi. Bunu daha önce ayrıntılı olarak yazmıştık.

Ekonomi Şurası'nda en çok gündeme getirilen konulardan birisi yem hammaddelerinde dışa bağımlılık nedeniyle yem fiyatının çok yükseldiği, çiğ süt üreticilerinin bu zamlar nedeniyle hayvancılığı bırakmak ve süt ineklerini kesmek zorunda kaldıkları ifade edildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, süt ineklerinin kesiminden haberi olduğunu ve yem sorununun çözülmesi için talimat verdiği ifade edilmişti. O toplantıda Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın Nijer Cumhurbaşkanı ile olan görüşmesini aktardıktan sonra oda ve borsa yöneticilerini Nijer'de 1 milyon hektar alanda uygulanacak tarım projesinde yer almalarını istedi. Toplantıdan sonra da Cumhurbaşkanlığından Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne yukarıdaki yazı gönderildi.

Özel ekip Nijer'de çalışmalar yaptı

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın da belirttiği gibi Nijer'de 1 milyon hektarlık alanda tarımsal üretim yapılması için özel bir ekip çalışıyor. Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarımsal İşletmeler Genel Müdürlüğü(TİGEM), Devlet Su İşleri(DSİ), Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü(MTA) ve diğer bazı kurumlar bu ülkede incelemelerde bulundu ve bir dizi çalışma yaptı. Bu çalışmalardan sonra bir rapor hazırlandı. Ankara'da düzenlenen bir toplantı ile 30-35 kişilik bir ekibe konuyla ilgili sunum yapıldı.

Bakan Pakdemirli, Nijer Büyükelçisi Gazibo ile görüştü

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin Ekonomi Şurası'nda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatı ile Nijer Tarım Projesi çalışmaları hızlandırıldı. Birkaç gün önce Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Tarım İşletmeleri Genel Müdürü Ayşe Ayşin Işıkgece ile birlikte Nijer'in Ankara Büyükelçisi Salou Adama Gazibo ile görüştü. Bakanlık, iki ülke arasındaki tarım ve orman alanlarındaki ilişkilerin geliştirilmesine yönelik iş birliği imkanlarının konuşulduğunu duyurdu.

Edindiğimiz bilgilere göre, görüşmede Nijer'de 1 milyon hektar alanda yapılacak tarım projesi ele alındı. Bakan Pakdemirli, başlangıç olarak 1000 dönüm alanda bir pilot çalışma yapılmasını önerdi. Nijer' in Ankara Büyükelçisi Salou Adama Gazibo ise, en az 2 bin 500 dönüm alanda çalışma yapılmasını ve tahmini olarak 80 milyon dolarlık yatırım yapılmasını ifade ettikten sonra: "Bu çalışmalar tamamlandıktan sonra bizim çiftçilerimiz üretimi öğrenir ve devam eder" görüşünü dile getiriyor.

Üretim yapılabilir, Türkiye'ye getirmek çok zor

Nijer'deki yatırım olanaklarını, ülkenin altyapısını, çalışmalarını en iyi bilen isimlerden biri olan Türkiye-Nijer İş Konseyi Başkanı Murat Efendi Ataer, bu ülkede üretim yapılabileceğini ancak ürünleri özellikle gıda ürünlerini Türkiye'ye getirmenin çok zor olduğunu söyledi. Yaklaşık 10 yıldır bu ülkede önemli çalışmalar yaptıklarını belirten Ataer şunları söyledi: "Türkiye Cumhuriyeti, özellikle Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) aracılığı ile Nijer'de çok önemli çalışmalar yaptı. Afrika'nın en büyük hastanesi, 1200 kişilik bir okul inşa edildi. Özel sektör tarafından hava limanı, 15 katlı otel 9 ay gibi kısa bir sürede tamamlandı. Ülkedeki en yüksek katlı binanın 4 katlı olduğu dikkate alınınca çok önemli. Gıda yardımı, hibe destekleri ve daha bir çok çalışma var. Ayrıca ülkenin ilk alışveriş merkezini (AVM) kuruyoruz. Sağlık alanında yatırımlar var. Türkiye, Nijer'de önemli işlere imza atıyor. Orada tarımsal üretim de yapılabilir. Fakat ben orada 'ürettiğimi Türkiye'ye getireceğim' dersanız bu çok maliyetli ve çok zor. Bizim Türkiye'den gönderdiğimiz bir konteyner 45 günde ulaşıyor. Konteyner başına taşıma maliyeti 10-15 bin dolar. Altyapı yetersizliği ve maliyet açısından Nijer'den gıda ve tarım ürününü Türkiye'ye taşımak pek mümkün değil. Orada yollar kötü. Gıda için özel araçlar gerekiyor. Ürünü sıfıra alsanız bile taşıma maliyeti çok yüksek. Bu dönemde konteyner bulmak ayrı bir sorun. Daha önce Türkiye'den Kayseri Şeker'den 10 konteyner kesme şeker gönderdik. Orada çok büyük yankı uyandırdı. Tarım alanında yatırım yapılabilir. Buradan yatırımcı da gider. Fakat orada üretip, orada veya komşu ülkelerde alıcı bulmak ve satmak gerekir. Orada üretileni Türkiye getirmek bu projenin sonu olur."

Türkiye'de boş arazi çok, neden üretim yapılmıyor?

Kaba yem üretenler, Türkiye'de yaklaşık 4 milyon hektar arazinin ekilmediğini belirterek, kuraklığın hüküm sürdüğü Nijer'e yem bitkisi için gitmeye gerek olmadığını söylüyor. Üreticiler, ekilmeyen veya yüksek girdi fiyatları nedeniyle ekilemeyen arazilerin değerlendirilmesi halinde Türkiye'nin kaba yem açığının tamamen kapatılabileceğini ifade ediyor.

Aksaray'da yonca ve diğer kaba yemleri üreten Mesut Örkçü, kaba yem üretmek kadar, dağıtımının yapılmasının da hem maliyetli hem de zor olduğunu belirterek, Nijer'de kaba yem üreterek Türkiye'ye getirip dağıtmanın hiç kolay olmadığını söylüyor.

Kendi topraklarımızda,kendi çiftçimizle üretelim

Hayvancılık yapanların Türkiye'de en yaygın kullandıkları kaba yemin mısır silajı, yonca ve saman olduğunu hatırlatan Mesut Örkçü şunları söyledi. "Bir dönem samanda büyük sıkıntı oldu. Komşumuz Bulgaristan'dan saman aldık. Türkiye'ye getirip dağıtımını yapamadık. Urfa'daki, Mardin'deki kaba yemi bile batı illerimize getirmek hem çok maliyetli, hem de zor. Bu sene Balıkesir Burhaniye tarafına yonca

gönderdik. Nisan-Mayıs dönemi ilk biçimden 24 tonluk tır için 3 bin 500 lira taşıma bedeli ödedik. İkinci biçimde 4 bin lira verdik. Sonra diğer ürünlerin hasadı, taşınması çıkınca, 3 ve 4. biçimde tır bulamadık. Bütün bunların hesaplanması gerekir. Nijer'de üretilen kaba yem İzmir veya Mersin Limanı'na gelecek, oradan dağıtmak, lojistiğini yapmak hem maliyetli hem zor. Büyüklerimiz bunları düşünüyordur, ona göre hesaplar mutlaka yapılmıştır. Ama ben ülke içinde üretimin yapılması gerektiğini düşünüyorum. Aksaray Merkez'e bağlı Yeşilova'da en az 20 bin dönüm ekilebilecek arazi var. Bütün İç Anadolu'yu, Türkiye'yi hesaba katarsanız ekim yapılacak çok boş alan var. Neden buraları ekilmiyor? Toprak reformu yapılsın, araziler toplulaştırılsın. Hazine arazileri adeta işgal edilmiş. Oralar değerlendirilsin. Türkiye yem sorununu kendi topraklarında çözer. Nijer'e gitmeye hiç gerek yok. Hayvancılıkta en önemli maliyet yem. Yem sorununu çözmeden et ve süt sorununu çözemeyiz. Etteki sorunu kasapta, sütteki sorunu bakal ve marketlerde çözemeyiz. Tarlada,yem üreterek çözebiliriz."

Yem üretiminde iklim ve maliyet çok önemli

Yem bitkileri üretiminde iklim, su, nem, rüzgar ve daha bir çok faktör olduğunu belirten Mesut Örkçü: "Biz Şanlıurfa'da yonca üretimi için çok uğraştık. Ancak nem olmadığı için, kırığı düşmediği için istenilen başarıyı sağlayamadık. Yonca büyüyor ama protein tutmuyor. Bu nedenle yem bitkisi için üretim yaptığınız yer önemli. Bir başka önemli nokta tabii ki maliyet. Üretim, hasat, taşıma, lojistik,dağıtım maliyeti genelde yüksek oluyor. Bunların hepsinin iyi hesaplanması gerekir. Ayrıca, kaba yemi alan işletmeler, özellikle büyük işletmeler artık çok profesyonelce yem rasyonu (formülü) yapıyor. Bizden diyelim ki yoncayı hep 17 protein istiyor veya 23 protein istiyor. Çünkü rasyonu ona göre yapıyor. Yurt dışında üretim getirdiğin yemi rasyonda kullanabilecek mi? Bütün bunlara dikkat etmek gerekiyor." bilgisini verdi.

Nijer ekonomisi ve tarım

Ticaret Bakanlığı, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu(DEİK) Türkiye-Nijer İş Konseyi raporlarından derlediğimiz bilgilere göre Nijer'in ekonomisi ve tarımdaki durumu şöyle:

- Yüzölçümü 1 milyon 267 bin kilometrekaredir. Agadez, Diffa, Dosso, Maradi, Niamey, Tahoua, Tillabéri ve Zinder olmak üzere 8 bölgeden oluşur. Toplam nüfusu 17 milyon olarak tahmin ediliyor. Başkenti Niamey'dir.
- Gayri Safi Yurt İçi Hasılası 9.3 milyar Amerikan Doları.
- Satın Alma Gücü Paritesi'ne göre kişi başına düşen milli geliri 912 dolar.
- Birleşmiş Milletler 2019 İnsani Gelişim Endeksi sıralamasında 189 ülke arasında son sırada yer alıyor.

-- 2019 yılında yüzde 5.8 oranında büyüdü.

- Denize kıyısı olmayan Nijer'in ekonomisi büyük ölçüde tarım, hayvancılık ve madencilığe dayanıyor.

- İhracatının önemli bir kısmını başta uranyum, petrol ve altın olmak üzere madenler oluşturuyor. Dünyanın en büyük dördüncü uranyum üreticisi.

- Türkiye'nin Nijer'e toplam ihracatı 2019 verileri ile 72 milyon dolar, ithalatı 84 bin dolar

En büyük risk kuraklık

- Nijer'de nüfusun yüzde 80'den fazlası tarım, hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık ile uğraşıyor.

- Çölleşme nedeniyle, ülkedeki toprakların sadece yüzde 12.5'i tarıma uygun. Tarıma uygun olan bu alan, ülkenin güneyindeki Nijerya ve Benin sınırları boyunca Nijer Nehri vadisine kadar 200 km genişliğinde bir şerit şeklindedir.

- Bölgede sıklıkla yaşanan kuraklıklar, mahsul verimine zarar vererek ülkede gıda kıtlığına yol açıyor.

- Birleşmiş Milletler tahminlerine göre, 3.4 milyon kişi kronik olarak gıda güvensizliği yaşıyor.

- Darı ve sorgum başlıca tahıl ürünleridir. Mısır, daha çok küçük ölçekli olarak yetiştirilmektedir. Geleneksel olarak nehir kıyılarında yetiştirilmesine rağmen pirinç, Asya'dan ithal edilen pirinçle rekabet edemediğinden daha az ekilmeye başlanmıştır.

- Kuraklığa dayanıklı olması ve komşu ülkelere büyük miktarlarda ihraç edilmesi nedeniyle, bürölce üretimine ayrılan alanlar 1980lerden itibaren çok hızlı artmıştır. Bölgesel pazarlara ihraç edilmek üzere soğanın da üretimi artmıştır.

- Benin, Mali ve Burkina Faso'nun aksine kurak iklim nedeniyle Nijer'de pamuk üretimi yok denecek kadar azdır.

Hayvancılık

- Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'nın yüzde 13.3'ünü temsil eden hayvancılık daha çok kurak bölgelerde yürütülen ekonomik bir faaliyettir.

- 1973, 1974 ve 1984 yıllarında yaşanan kuraklık nedeniyle, ülkedeki hayvan sayısında büyük bir düşüş yaşanmış, ancak 2006 yılında 7,5 milyon sığır, 21 milyon koyun ve 28,4 milyon keçi ile bir rekora ulaşmıştır.

- Canlı sığır, uranyumdan sonra en çok döviz getiren ihracat kalemidir. Ulaşım altyapısının yetersizliği ve mezbahaların sınırlı olması nedeniyle süt, et, post ve deri gibi daha yüksek katma değerle elde edilen ürünlerin ihracatından yararlanılamamaktadır.

- 2004 yılındaki kuraklık ve çekirge istilaları nedeniyle, yiyecek yokluğundan ve hastalıklardan birçok hayvanın ölmesi, hayvancılık üretimi ve ihracatını çok ciddi olarak etkilemiştir.

Susuzluk en önemli sorun

- Ülkenin sadece yüzde 1'i ormanlık alandır. Resmi rakamlara göre, her yıl 80 - 100 bin hektar ormanlık alan yakıt olarak kullanılmak üzere tahrip edilmektedir.

- Az yağış nedeniyle, susuzluk ülkedeki en önemli sorunlardan biridir. Tahoua, Zinder ve Diffa Bölgelerinin kuzeyi yılda 100-200 mm'den az yağış almaktadır. Başkent Niamey'in aldığı yıllık yağış miktarı 500 mm civarındadır. Hükümet, tarımsal alanların sulanabilmesi için Nijer nehri boyunca birkaç küçük baraj inşa etmiştir.

Pakdemirli: Kendi kendine yeten bir ÷lkeyiz

Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli gazetemize Bakanlık faaliyetleri hakkında açıklama yaparak sorularımızı yanıtladı.

ANKARA (Anayurt) -Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli gazetemize Bakanlık faaliyetleri hakkında açıklama yaparak sorularımızı yanıtladı. Bakan Pakdemirli ÷lkemizin tarım alanında ihracatçı bir ÷lke olduğuna vurgu yaparak son yıllarda gıda ve tarım ile canlı hayvan ihracatında birçok Avrupa ÷lkesini geride bıraktığını ifade etti. Bakan Pakdemirli, Bakanlığın gerçekleştirdiği proje ve kampanyalar hakkında da önemli bilgiler verdi.

Türkiye'nin bazı ürünlerde ithalatçı olduğuna yönelik eleştiriler var. Türkiye temel gıda maddelerinde kendi kendine yeten bir ÷lke mi? Nasıl bir değerlendirme yaparsınız?

Türkiye tarımsal ürünlerde kendine yeten ithalatçı değil ihracatçı bir ÷lkedir. Bu bağlamda tarım-orman sektörümüz her geçen gün büyümeye ve gelişmeye devam ediyor. Tarım, orman ve balıkçılık sektörümüz, uygulanan doğru ve akılcı politikalarla 17 yılın 14'ünde büyüme göstererek ortalama yüzde 2,8 büyümüş ve bugün önemli birçok Avrupa ÷lkesini geride bırakmıştır.

,2018 yılını yüzde 2,1 ve 2019 yılını ise yüzde 3,7 büyüyerek tamamlamıştır. 2020 yılının ilk çeyreğinde yüzde 2,1, ikinci çeyreğinde yüzde 4,3 ve üçüncü çeyreğinde ise yüzde 6,2 ile ilk dokuz ayda ortalama yüzde 5,3 büyümüştür. Gayrisafi hasılamızı son

iki yılda yüzde 47 artırarak, 277,5 milyar liraya çıkardık. 2018 yılında GSYH'ye yüzde 5,8'lik,

2019 yılında yüzde 6,4 ve 2020 yılının ilk dokuz ayında yüzde 7,1 katkı yaparak, ülke ekonomisine güçlü bir destek sağlamıştır. 2018 yılında 44 milyar dolar ve 2019 yılında ise 48,5 milyar dolarlık tarımsal GSYH ile Avrupa'da lider, dünyada ilk on arasındadır. Ayrıca özellikle şunu da ifade etmek isterim ki; ülkemiz tarımda net ihracatçı bir ülke konumundadır. 18 milyar dolarlık tarımsal ihracatla, 5,3 milyar dolarlık dış ticaret fazlamız bunun ispatıdır.

Son 2,5 yılda yüzde 6,5 artışla 50,7 milyar dolar ihracatımız olurken, dış ticaret fazlamız ise 14,6 milyar dolar olmuştur. 2020 yılı ilk on ayında ise Kovid-19 salgınına rağmen, 15,1 milyar dolar tarım ve gıda ürünleri ihracatı yaptık ve 4,5 milyar dolar dış ticaret fazlası verdik.

Hayvansal ürün ihracatında Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdık. Canlı hayvan, hayvansal ürün ve su ürünleri ihracatımız 9,5 kat arttı. Son iki yılda ise su ürünleri ihracatımızı; 157 bin tondan yüzde 28 artarak 200 bin tona, değer olarak 855 milyon dolardan yüzde 20 artarak 1 milyar dolara ulaşmıştır.

Gıda sahtekârlarına yönelik hangi çalışmaları yapıyorsunuz? Yeterli denetim yapılıyor mu? Tağşiş ve taklit yapan firmaların yeniden üretim piyasasına girmemesi için bir tedbir alacak mısınız?

Tarladan sofraya güvenilir gıda anlayışıyla tüketici sağlığını en üst düzeyde korumaya yönelik çalışmalarımız aralıksız devam ediyor. 2019-2020 yılları arasında toplam 2,4 milyon gıda denetimi yapılmış olup, Pandemi sürecinde de kontrolleri artırdık.

Özellikle insan sağlığını tehlikeye sokacak gıdaların tüketime sunulması, gıdalarda taklit ve tağşiş konusunda ciddi çalışmalarımız var. Sağlıksız gıda üreten, gıdada taklit veya tağşiş yapan gıda firmaları kamuoyuna ifşa ediyoruz. 2012 – 2020 Aralık arasında değişik dönemlerde; 26 kez kamuoyuna açıklama yapılmıştır. 2020 yılında 5 kez taklit-tağşiş yapan firmalar kamuoyuna duyurulmuştur.

Biz bu firmalara cezai yaptırım uyguluyorduk ancak bazen yapılan sahtekarlıklar verilen cezaların çok ötesinde karlar getirebiliyordu.

Şimdi sıkı bir yasayla bu alana düzenleme getirdik. Yakın bir tarihte yasamız meclisten geçti. Taklit ve tağşişe 500 bin liraya varan cezalar getirdik. Ayrıca ürünlerin piyasadan toplatılması, savcılığa suç duyurusunda bulunma, faaliyetlerinin durdurulması, onay belgesinin askıya alınması, denetim sıklığının arttırılması gibi birçok yaptırım uygulanabilecek.

Diğer bir önemli konu ise destek konusu. Çiftçiler yeteri kadar destekleniyor mu? 2021 yılında ne kadar destek vereceksiniz? 2020 yılında çiftçilere verilen destek miktarı ne kadar oldu?

2020 yılı üretim sezonu tarımsal destekleme uygulamalarında, gübre desteği başta olmak üzere bazı desteklerde birim destek miktarlarını artırdık, bazı konularda ise yeni destekleri devreye aldık.

Son 18 yılda tarımsal destek miktarında 12 katlık rekor artış sağladık. Reel rakamlarla toplam 311 milyar lira hibe destek ödemesini yaptık. Son iki yılda desteklerimizi, yüzde 52 artışla, 22 milyar liraya çıkardık. 2018-2020 Aralık itibarıyla toplamda 51,6 milyar lira destek ödemesi yaptık.

2021 yılında ise 22 milyar lira ve 2 milyar lira ilave yedek ödenekle birlikte üreticilerimize toplam 24 milyar lira tarımsal destek sağlamış olacağız. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında ise bugüne kadar 12 bin projeye reel olarak, 10 milyar lira hibe desteği ile 100 bin istihdam sağladık. Son 2,5 yılda 3 bin 500 projeye 1 milyar lira hibe destek verdik ve toplam 2,1 milyar liralık yatırım, 18 bin istihdam sağladık.

IPARD kapsamında bugüne kadar yapılan yaklaşık 13 milyar liralık destek ile 70 bin yeni iş imkânı sağladık. 3,3 milyar lira ORKÖY kredi desteği verdik.

Orman yangını çıkan bölgelerin yapılaşmaya açıldığı iddiaları var. Bu mümkün mü, böyle bir şey oldu mu? İnsanlar neden böyle düşünüyor?

Orman yangınlarıyla mücadelede ülkemiz, dünyadaki en başarılı ülkelerden biridir. Maalesef bu gerçekler görülüyor, üstüne kamuoyunda gerçek dışı algı operasyonları yürütülüyor. Bu yangınları hem engellemek hem de söndürmek için onca emek veriyoruz, hatta bu uğurda orman şehitleri veriyoruz. Fakat maalesef bazı çevrelerce, yangının kasti çıkarıldığına, yanan bölgelerin de imara açılacağı iftirasına maruz bırakılıyor. Hâlbuki yanan orman alanları, Anayasamız ile güvence altına alınmıştır. Bu bölgelerin başka bir amaçla kullanılmasına asla müsaade edilmeksizin bir yıl içerisinde tekrar ağaçlandırılması anayasal olarak zorunludur.

Pandemi sürecinde gıda üretiminin ne denli önemli olduğunu bir kez daha gördük. Bu süreçte gıda tedariki bakımından hangi önlemleri aldınız? Bu alanda bir sıkıntı var mı?

Ülkemizde Mart ayında Kovid-19 salgınının ilk vakasının görülmeye başlaması ile birlikte, bütün dünyada olduğu gibi biz de virüs ile çok çetin bir mücadele sürecine girdik. Devlet olarak, milletimizle birlikte bu salgının etkilerini en aza indirmek için tüm imkânlarımızı seferber ettik. Son 18 yıldır aldığımız tedbir ve önlemlerle, gıda arzı ile ilgili hiçbir sıkıntımız yok. Gıda arz güvenliğimizde, milletimizin temel gıda

maddelerinin temininde sorunumuz olmadı. Diğer ülkelerde görünen market raflarının tamamen boşaldığı görüntüler yaşanmadı.

Bu kapsamda Bakanlık olarak; gıda ihtiyacını karşılayacak ürün stokları kontrol edilerek, fiyat artışlarının olmaması için takiplerimiz devam etmiştir. 2020 Aralık itibarıyla 19,9 milyar lira destek ödenmiş olup, ödemeler devam etmektedir. Çiftçilerimizi ve mevsimlik tarım işçilerimizi sokağa çıkma yasağından muaf tuttuk. Çiftçi Kayıt Sistemi başvurularının e-devlet üzerinden yapılmasına imkan sağladık. Gübre, tohum, ilaç, yem vb. tarımsal girdilerin üretim, erişim ve dağıtımını kesintisiz devam etti.

Tarım takvimini de dikkate alarak ilave yazlık ekim yapmaya uygun 24 ilimizde, yüzde 75 hibe tohum temini ile “Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi’ni” başlattık.

“Milli Emlak Genel Tebliğinde” gerekli düzenlemeleri yaparak, atıl hazine arazilerinin etkin bir şekilde tarımsal üretimde kullanılmasını sağladık. Hububat, baklagil, fındık, kuru kayısı, çeltik ve yaş çay alım fiyatlarını hasat öncesinde açıkladık.

Çiğ Süt Prim Desteğini ilk altı ay için 15 kuruşa kadar artırdık, temmuz, ağustos ve eylül ayları için ise desteği 40 kuruş olarak verdik. Ekim, kasım, aralık desteğini 30 kuruş olarak vereceğiz. Çiğ süt tavsiye fiyatı 2 lira 80 kuruş ve 30 kuruş destek ile 3 lira 10 kuruş olarak açıkladık.

Ekmeğin hazır ambalajlı veya ambalaj içerisinde vatandaşa ulaştırılmasını zorunlu hale getirdik. Zirai kredilerin anapara ve faiz tutarlarını 6 ay süreyle faizsiz olarak erteledik.

Tarımda dijitalleşmeye önem verdiğinizi biliyoruz. Bu bağlamda uygulamaya koyduğunuz DİTAP projesinden bahsedebilir misiniz? Bu projenin faydaları nelerdir?

Sözleşmeli üretim modelini geliştirmek maksadıyla tarım sektörünün tüm paydaşlarını dijital bir platformda buluşturmak için Dijital Tarım Pazarını, yani DİTAP’ı tasarladık. DİTAP’ın beş temel özelliği var:

- Sözleşmeli üretim modeli,
- Girdi finansmanının sağlanması,
- Üretici örgütlerinin etkinliğinin güçlendirilmesi,
- Ölçek büyüklüğünün artırılması
- Son olarak da lojistik ağın optimize edilmesi

Sistemde sözleşmeli üretime katkı sağlamanın yanında, bir de üreticilerin doğrudan alıcılara ulaşmasını sağlayan doğrudan satış modülü mevcut.

DİTAP; üretici, sanayici, perakendeci ve tüketicinin bir araya geldiği dijital bir platform. Böylece üretici korunurken tüketicide kollanmış oluyor. Batılı ülkelerde pazara arz edilen tarım ürünlerinin büyük bir kısmı üretici örgütleri ile pazarlanmakta veya sözleşmeli olarak üretilmektedir.

Örneğin ABD’de Broillerin yüzde 90’dan fazlası ve işlenmiş sebzelerin yüzde 80’i sözleşmeli olarak üretilmektedir. Bu da bizim üretici örgütleri üzerinden sözleşmeli üretim modeline yoğunlaşmamız gerektiğini göstermektedir.

DİTAP kendini sürekli güncelleyen ve geliştiren, tarımsal ürünlerin pazarlanması ve tarıma dayalı sanayinin zamanında ve nitelikli hammadde talebinin karşılanmasında sektöre büyük katkı sağlayacaktır.

Dijital Tarım Pazarı aynı zamanda üreticiler tarafından yetiştirilen ürünleri; hasat etme, işleme, depolama ve pazara erişimini sağlayacak şekilde etkin bir lojistik planlama yapılmasına destek olacak bir platformdur.

Hayvansal ürünleri de eylül ayı gibi sisteme dâhil etmeye başladık. Aralık ayı itibarıyla sistem 150 milyon liralık işlem hacmine ve 127 bin kayıtlı alıcı ve satıcıya ulaştı.

Ağaçlandırma konusunda ülkemizin durumu nedir? Yeteri kadar ağaçlandırma yapılıyor mu? Geçen yıl başlattığınız Geleceğe Nefes kampanyası amacına ulaştı mı?

Doğayı ve doğalı yaşatan bir anlayışla; son 18 yılda yaklaşık 5,4 milyon hektar alanda çalışma yaparak, 5,1 milyar fidanı toprakla buluşturduk. Bu bakımdan ülkemiz dünyada en fazla ağaçlandırma yapan ilk üç ülke arasında yer almıştır. 20,8 milyon hektar olan orman alanımızı, 22,7 milyon hektara çıkardık. 2020 yılı sonu itibari ile orman varlığımızın 22,9 milyon hektar olacaktır.

Geçen yıl başlattığımız Geleceğe Nefes kampanyası kapsamında 11 Kasım 2019 Saat 11.11’de 81 ilimizde, genç yaşlı el ele, aynı anda; 13,8 milyon fidanı daha yeşil bir Türkiye için toprakla buluşturduk.

Bu yıl ise “GELECEĞE NEFES, DÜNYAYA NEFES” çağrısı ile ülke genelinde binden fazla noktanın yanında 28 ülke ile aynı anda fidan diktik. 11 Kasım 2020 de ülke genelinde 5 bin 230 hektar alanda, 4,5 milyon fidan dikilmiştir. Bu etkinlikleri farkındalık oluşturmak ve gençlerimize ağaç ve doğa sevgisini aşılama bakımından önemli görüyoruz.

Dikkat çeken kampanyalardan biri de “Gıdanı Korum, Sofrana Sahip Çık” kampanyası. Neden böyle bir kampanya başlatma gereği duydunuz? Kampanya hedeflerine ulaşıyor mu?

Gıda israfıyla mücadelede dünyaya örnek olacak büyük bir proje olan “Gıdanı Koru, Sofrana Sahip Çık” kampanyasını başlattık. “Gıdanı Koru-Sofrana Sahip Çık” kampanyası kapsamında, çevresel sorumluluk için toplanan en çok dijital imza ile minimum limit olan 250 bini geçerek 400 bine yaklaştık ve Bakanlık olarak bir Guinness rekoru daha kırmayı hedefliyoruz.

Bugün; dünyada her 9 insandan 1'i açlıkla karşı karşıya ve üretilen gıdanın her yıl üçte biri, yani 1,3 milyar tonu israfa gidiyor. İsraf edilen gıdayı üretmek için gereken alan; Çin'in yüzölçümü, yani 9,6 milyon km² kadardır.

2050 yılında dünya nüfusu 10 milyar, ülkemiz nüfusu ise, tahmini 100 milyonun üzerinde olacak. Gıda ihtiyacını karşılamak için bugüne oranla yüzde 60 daha fazla gıda üretmemiz gerekecek.

Maalesef ülkemizde de durum pek iç açıcı değil. Bu durumu birkaç rakamla açıklayacak olursak;

- Günlük israf edilen ekmek miktarı 4,9 milyon adet.
- Üretilen sebze ve meyvelerin yüzde 50'si kayıp.
- Hizmet sektöründe; işletme başı yılda 4,2 ton gıda, 2 bin litre içecek israf ediliyor.
- Her yıl 18,8 milyon ton gıda çöpe gidiyor.

Bu da yılda yaklaşık 625 bin çöp kamyonunun taşıdığı çöp miktarı demek. Ülkemizdeki toplam gıda harcamasının 500 milyar lira olduğunu düşünürsek, önleyeceğimiz yüzde 5'lik gıda israfı, yani kurtarılan 25 milyar lira; 900 bin ailenin 1 yıllık asgari geçimi demek.

Üreticiler iflasın eşiğinde, çaresiz

Türkiye’de tarım ve hayvancılıkta yaşanan sorunların fotoğrafı yumurtada da kendini gösterdi. Yeme gelen zamlar karşısında çaresiz kalan üreticiler iflasla mücadele ediyor.

Yumurta fiyatlarındaki hızlı artış vatandaşın cebini yakarken, birçok üreticinin iflasın eşiğinde olduğu, durumun daha da kötüleşebileceği uyarısı yapılıyor.

İstanbul Yumurta Üreticileri Toptancıları ve İş Adamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Necati Yıldırım, yumurtaya gelen zammın sebebinin hammadde fiyatlarındaki artışa bağlarken, “Üretici 18 aydır zarar ediyor, hammaddenin fiyatı arttı” dedi.

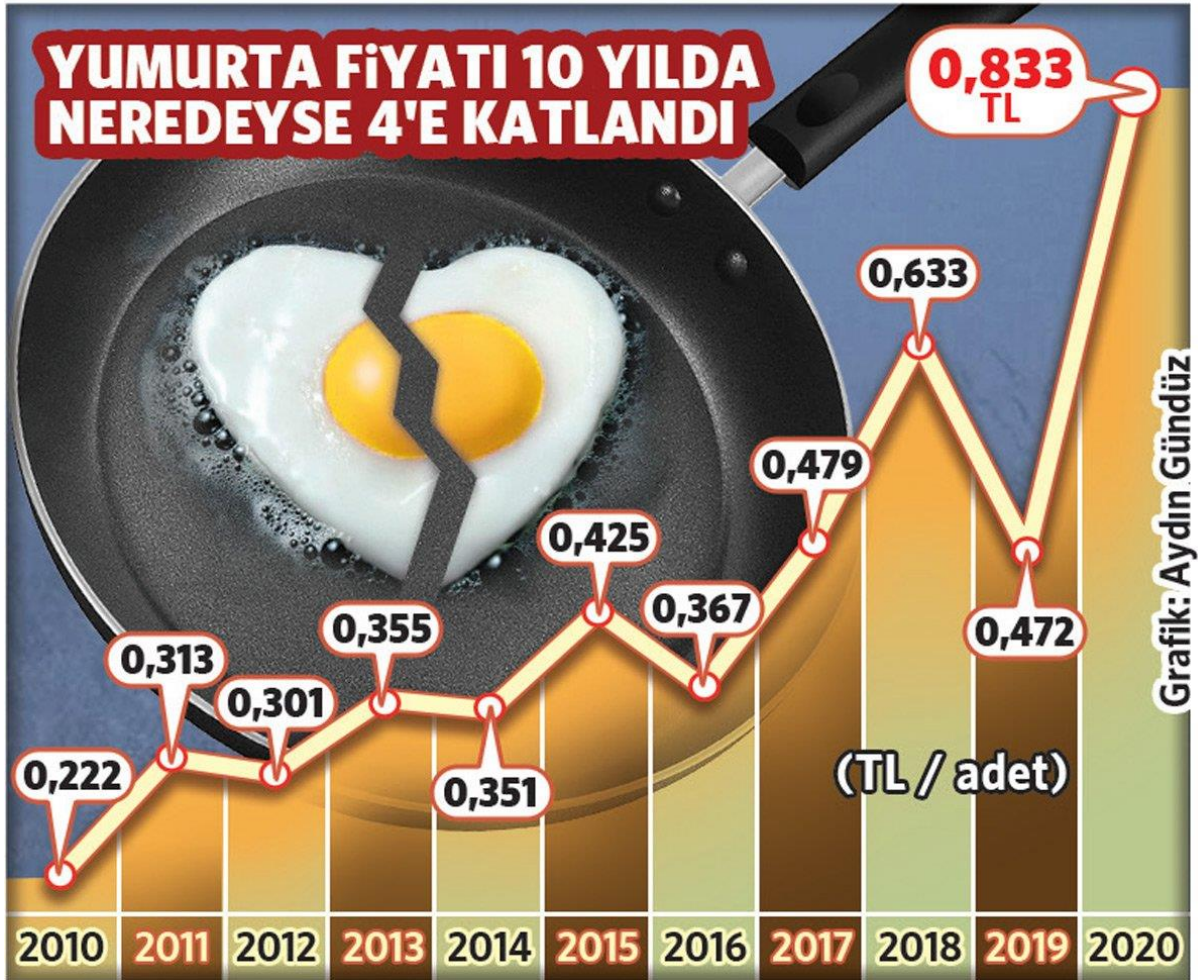
CHP Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal, yumurta fiyatlarındaki aşırı artışın yanlış tarım politikalarının ürünü olduğunu söyledi. Son bir yılda yumurta yeminin yüzde 57, yumurta fiyatlarının yüzde 77 arttığını söyleyen Sarıbal, “Artan maliyetler nedeniyle birçok işletme battı. Hükümet ise sadece seyretti” dedi.

Son 3 yılda yumurta üretiminin 19 milyar adet civarında kaldığını söyleyen Sarıbal, yumurta fiyatlarındaki artışın nedenlerini şu sözlerle aktardı:

ZARAR EDEN KAPATTI

“Artan nüfusa rağmen yumurta üretimi yerinde sayıyor. Bu yılın başında başlayan koronavirüs etkisi ile yumurta tüketimi de düştü. Hükümet yumurta üreticilerine gereken desteği de vermeyince, zarar eden bir yumurta işletmesi kapandı. Bugün pahalı yumurta tüketiliyorsa bunun sorumluluğu bakanlıktadır. Ülkemizde 25 milyon ton yem üretiliyor. Bunun 4 milyon tonu yumurta yemi. Üretilen yemde kullanılan hammaddenin yarısından fazlası yurt dışından ithal ediliyor. Bugün dünyada yem

hammadeleri fiyatları artıyor. Kurdaki artış, son bir yılda yumurta yem fiyatının yüzde 57 artmasına neden oldu. Maliyetler arttı, üretici zararını karşılamak için ihracata yöneldi ve iç piyasaya arz edilen yumurta miktarı düştü.”

DÜNYA TARIMA YÖNELDİ BİZ DESTEĞİ ARTIRMADIK

Tarımda uygulanan politikaların yanlışlığına da işaret eden Orhan Sarıbal, “Özellikle pandemi süreciyle birlikte ülkeler gıda güvenliğini ve gıda egemenliğini olası tehditlere karşı korumak için ‘yerinde üretim’ anlayışına geçti. Ancak bizde tersi oldu. Önümüzdeki yıl üreticiye verilecek destek miktarını iktidar 2020 yılı ile aynı tutarak 22 milyar lirada bıraktı. Pandemi sürecinde tarım sektörüne yeterli oranda destek vermedi” diye konuştu.

Resmen satışa sunuldu! Bize bunu yedirecekler

Singapur'da laboratuvar üretimi "tavuk eti" satışa sunuldu. TimesofMalta sitesinin haberine göre, Eat Just şirketinin "1880" isimli restorana sattığı laboratuvar üretimi "tavuk eti", bugün restoranın müşterilerine servis edildi.

Singapur'da satışa sunulan laboratuvar üretimi "tavuk eti" ilk olarak, "daha iyi bir gezegen" için çalışma sözü veren, 14 ila 18 yaşındaki davetli öğrencilerce tadıldı. Öte yandan dünyada bir ilk olan satış, yeni tip korona virüs tedbirlerinden ötürü basına kapalı yapıldı. Restoranın kurucusu Marc Nicholson, laboratuvar üretimi etin, "iklim değişikliği sorununun çözümü yönünde ve gezegeni yok etmeden dünyayı besleme fırsatı yaratmada devrim niteliğinde bir adım" olduğunu söyledi. Eat Just'ın Üst Yöneticisi (CEO) Josh Tetrick, laboratuvarda hayvan kas hücrelerinden yetiştirilen tavuk etinin Singapur'da bir restoranda satışa sunulacağını açıklamıştı.

Tetrick, Eat Just'ın girişimini "küresel gıda endüstrisi için çığır açıcı bir atılım" olarak nitelendirmiş ve diğer ülkelerin de etin satışına izin vermesini beklediklerini kaydetmişti. Etin üretim sürecinde hiçbir antibiyotiğin kullanılmadığı da vurgulanmıştı. Eat Just şirketine göre, 2050 yılına kadar dünyada et tüketimi yüzde 70'in üzerinde artacak ve laboratuvar üretimi etler, güvenli gıda tedarikinde önemli rol oynayacak.

Ürdünlü Siniora Food, Trakya Et'in yüzde 77'sin satın aldı

Ürdünlü Siniora Food, 19 milyon dolarlık bedelle Trakya Et'in yüzde 77'lik payını satın aldı.

Ürdünlü Siniora Food, Trakya Et'te yüzde 77 pay satın aldı. Şirketten yapılan açıklamaya göre, Trakya Et'ten yapılacak pay ayımı için yapılacak ödeme 19 milyon dolar civarında olacak. Ürdünlü şirket, Filistan, Suriye, Lübnan, Suudi Arabistan, BAE, Kuveyt, Katar, Yemen ve Bahreyn gibi pazarlara hizmet veriyor. Trakya Et, İstanbul Güngören merkezli olarak faaliyet gösteriyor. Şirketin 'Kasaptan Burger' markasıyla açtığı mağazaları bulunuyor.

Hazine, yıla güçlü nakitle başlıyor

Kamu borçlanma gereğindeki artışa rağmen, Hazine 2021 yılına yüksek miktarda nakitle girecek.

Hazine nakit dengesi içinde kasa-banka hesabındaki tutar, kasım ayı sonu itibariyle 120,3 milyar TL düzeyine ulaştı. Bu yüksek tutar, 2021'in ilk aylarında hem borçlanma ihtiyacını aşağı çekecek hem de bütçe açığının kontrolüne imkan sağlayacak. Hazine nakit dengesi içinde kasa-banka hesabındaki tutar kasım ayı sonu itibariyle 120,3 milyar TL düzeyine ulaştı. Aralık ayında ödemelerin yapılıp harcamaların 2021'e bırakılmaması yönündeki genel kamu eğiliminin sürüp sürmeyeceği konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı bir tavır açıklamadı. Ancak genel olarak 2020 bütçe açığının sınırlı tutulması yönünde bir istek dillendirildi. Bu nedenle Kasım ayındaki giderler önceki aylara göre daha düşük gerçekleşti. Bazı harcamaların da tahakkukunun 2021'e bırakılması tercih edilebilir. Hazine nakit dengesi ise yüksek iç borçlanma ile ciddi bir miktarda 2021'e devredilecek. Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, bakanlığının bütçesi Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülürken borçlanma kanalıyla ciddi miktardaki nakdin başta Ziraat Bankası olmak üzere bankalarda değerlendirildiğini ve bunun bilinçli bir tercih olduğunu vurgulamıştı. Kasım ayı verilerine göre halihazırdaki tutar son yılların neredeyse 4-5 katı civarında 120,3 milyar TL'lik bir kasa-banka tutarına erişti.

Borçlanma ihtiyacı düşecek

Hazine nakit dengesi içinde, Hazine'nin bankalardaki nakit tutarlarını gösteren kasa-banka hesabı önceki yılların tamamında, yılsonu itibariyle 20 milyar TL ve altında oluşmuş, bazı yıllarda da hesaplar eksi düzeyde yılsonunu kapatmıştı. Yüksek bir nakit tutarla 2021'e başlanacak. Bu tutar 2021'in ilk aylarında hem borçlanma ihtiyacını aşağı çekecek hem de bütçe açığının kontrolüne imkân sağlayacak. Hazine'nin 2021'e yüksek nakitle girmesi, ilk aylarda gerek borçlanma, gerekse salgının etkilerinin sürdüğü ortamda alınan önlemlerin finansmanı açısından kamunun elini rahatlatacak.

2021 bütçesi vatandaşa ceza ve vergi yağdıracak

Meclis'te kabul edilen 1 trilyon 328 milyar liralık 2021 bütçesiyle yeni yılda vatandaşa yine ceza ve vergi yağacak.

Sözcü'den Erdoğan Süzer'in haberine göre, Cumhurbaşkanlığı sisteminin üçüncü bütçesi olacak 2021 yılı bütçe yasa teklifi TBMM'de AKP ve MHP'nin çoğunluk oylarıyla kabul edildi. Yoksulluktan elektrik faturalarına yüklenen temsil ağırlama giderlerine kadar birçok güncel konuda sert tartışmalara sahne olan bütçe görüşmeleri 12 günlük maratonun ardından tamamlandı.

Cumhurbaşkanının onayı sonrası 1 Ocak 2021'de uygulamaya girecek bütçeyle hükümete önümüzdeki yıl için toplam 1 trilyon 328 milyar lira harcama yetkisi verildi. Bu harcamalara karşılık hükümet yıl içinde vatandaşlardan toplayacağı vergi ve cezalar başta olmak üzere 1 trilyon 82 milyar lira gelir elde etmeyi öngörüyor.

UMUT BORÇLANMADA

2021 yılında bütçe 246 milyar 225 milyon lira açık verecek ve çeyrek katrilyonu aşan bu açık Hazine tarafından yapılacak iç ve dış net borçlanmayla karşılanacak. Hükümet, bütçeden aldığı yetkiyle açığın finansmanı dışında olası kaynak ihtiyaçlarını karşılamak için devleti ilave 246 milyar lira daha borçlandırabilecek. Böylece önümüzdeki yıl hükümet toplamda 271 milyar liralık borçlanma yapılabilecek.

Vergi	2021'de toplanacak bazı vergiler	Tutarı (milyon TL)
Toplam vergi gelirleri	1.058.733	
► Gelir ve kazançtan alınan vergiler	312.886	
► Mülkiyet üzerinden alınan vergiler	20.182	
► Dahilde alınan mal ve hizmet vergileri	445.273	
► İthalatla ilgili işlemlerden alınan vergiler	221.124	
► Damga Vergisi	24.182	
► Harçlar	35.078	

Merkez Bankası'ndan 40 milyar lira gelecek

Meclis'te kabul edilen bütçe, önümüzdeki yıl vatandaşın üzerine adeta ceza yağacağını da işaret ediyor. Hükümet özellikle trafik cezalarından 2021'de rekor düzeyde, 6 milyar 23 milyon lira para toplamayı hedefliyor. Yıl içinde toplanması hedeflenen 19 milyar 206 milyon liralık cezanın 7.6 milyarını ise vergi cezaları oluşturacak. Merkez Bankası kaynakları gelecek yıl da bütçe açıklarına önemli bir yama görevi görecek. Merkez'den bütçeye 40 milyar lira para gelmesi bekleniyor.

İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali ekonominin gerçek durumunu açıkladı

Türkiye İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, ülke ekonomisinin en temel sermayesinin güven olduğunun altını çizerek, "Petrol gibi doğal kaynağı, yeterli sermayesi, tasarruf fazlası olmayan bir ülke dış kaynak kullanmak zorunda. Dış kaynak kullanabilmek için de güven duyulan bir taraf olunmalı. Güven sarsıldığında problem çıkar. güvenin de karşılığı basittir aslında; Hukuk ve Serbest Piyasa..." dedi.

Adnan Bali, annesi merhum Sabiha Bali'nin anısını yaşatmak üzere, Gaziantep İslahiye'de 61 yıl boyunca cezaevi olarak kullanılan binanın, geçtiğimiz Ağustos ayında, "İslahiye Sabiha-Aziz Bali İlçe Halk Kütüphanesi"ne dönüştürülmesiyle ilgili belgeselin ön gösteriminde ekonomideki gelişmeleri değerlendirdi.

Bali ekonomide yeni politikaların başarılı olması için ellerinden geleni yapacaklarını, ekonomi yönetimiyle uyumlu ve samimi bir iletişimleri olduğunu ifade etti.

"PİYASA MEKANİZMASININ ESAS ALINACAĞI KONUSUNDA NET BİR YAKLAŞIM ORTAYA KONUYOR"

Bali, serbest piyasa ve hukuk alanında şu anda tutturulmuş olan olumlu çizginin sürdürülmesi halinde, başka jeopolitik streslere de çok maruz kalınmazsa işlerin düzelebileceğini vurgulayarak **"Benim gördüğüm, Merkez Bankası Başkanımız, Hazine ve Maliye Bakanımız, piyasa mekanizmasının esas alınacağı konusunda net bir yaklaşım ortaya koyuyor. Bizimle yaptıkları istişarelerde de 'Siz işletmelerinizi iktisadi tutarlılıkla piyasa mekanizmalarının gerekliliklerine göre yönetmelisiniz' şeklinde, kamuoyuna verdikleri mesajların aynısını vermişlerdir"** diye konuştu.

"SAMİMİ BİR ANLAYIŞLA KARŞI KARŞIYAYIZ"

Şu anda bu yaklaşımın, zamanlama itibarıyla da çok iyi bir başlangıç olduğunu ifade eden Bali, **"Ben şu anda olağanüstü bir diyalog ve koordinasyon ortamı görüyorum. Gerek reel sektörle gerek özel sektörle gerek akademik dünya ile çok yoğun bir temas söz konusu. 'Usulden diye' de değil, karşılıklı etkileşimle,**

doğrudan politikaları konu edinen bir yaklaşımla... ‘Bizi eleştirin, yanlış gittiğini düşündüğünüz şeyler konusunda bizi uyarın’ diyen samimi bir anlayışla karşı karşıyayız” dedi.

Serbest piyasa dinamikleriyle örtüşmeyen işlerin yeni ekonomi yönetiminin açıklamaları ve yaptıklarıyla birlikte düzelebileceğine dair bir kanaat oluştuğunu söyleyen Bali, şöyle devam etti: **“Bunun kamuoyunda yeteri kadar etki yapabilmesi için sürdürülebilirliği önemli. Merkez Bankası Başkanımızın ‘Enflasyonda kalıcı düşüşe ikna olmadığımız sürece parasal sıkılaştırma devam edecektir. Şartlar gerektirdiğinde ilave parasal sıkılaşmaya da gidilebilecektir’ demesi kıymetli bir şey. Bu, sadece bugüne özgü değil, ileriye doğru da önemli. Piyasa, şu anda bunu olumlu alıyor ama iskontolu olumlu alıyor. Çünkü ‘Ne kadar tatbik kabiliyeti olabilir?’, onu görmek istiyor. Biz de İş Bankası olarak her zaman olduğu gibi bu politikaların sürdürülebilirliğini sağlamada üzerimize düşeni yapmaya hazırız.”**

"İŞLERİN İYİYE GİTMESİ İÇİN TERS DOLARİZASYONU İHTİYAÇ VAR"

Ekonomi yönetiminin şu anda ortaya koyduğu bu tabloyu sürdürebilmesi ve bunun kesintiye uğramaması için bazı küçük, hızlı başarılarla ihtiyaç olduğunu vurgulayan Bali, **“Biz bunu sağlamalıyız; ülke olarak, ekonomi olarak, büyük kuruluşlar olarak bunun sağlanması için, bu kredibilitenin artması için çalışmalıyız. İşler iyiye gitmeli ki bu politikalar sürdürülebilir olsun. Bunun da kilidini ters dolarizasyonda görüyorum. Bir şekilde ters dolarizasyon oluşmalıdır”** dedi.

Döviz alımlarında esasen yaygın şekilde perakende, küçük tutarlı bir alım tablosundan bahsedilemeyeceğini ifade eden Bali, dövizde ortalama alım

seviyelerine yaklaşıldığında hızlı çözülmeyeyle birlikte ters dolarizasyonun başlayacağını söyledi.

"YETER Kİ EKONOMİYİ KURALLARIYLA YÖNETELİM"

Döviz borçlarının yönetilemeyecek bir tarafı yok, yeter ki ekonomiyi kurallarıyla yönetelim"

Önümüzdeki dönemin ödemeleri açısından temel bir sıkıntı görmediğine dikkat çeken Bali, konuşmasını şöyle sürdürdü: **"Türkiye'nin vadesine 12 ay kalan dış borçlarının toplamı Eylül 2020 itibarıyla 182,5 milyar dolar. Bunun 83 milyar doları bankalara, 72 milyar doları da diğer sektörler için. Kalan 27 milyar doları da TCMB ve Genel Yönetim için. Bankaların 83 milyar dolarlık borcunun 36 milyar doları sadece kredi, kalan 47 milyar doları yurt dışı yerleşiklerin bizim nezdimizde açmış olduğu mevduatlar. Diğer sektörlerin 72 milyar dolarlık borcunun kredi olan kısmı sadece 18 milyar dolar. Kalan 54 milyar doları, dış ticaretten kaynaklanan gayri nakdi yükümlülükler. Karşılığında mal var, hizmet var. Dolayısıyla vadesi geldiğinde yenilenmesi gereken bir kredi gibi düşünmemek gerekiyor. 36 milyar dolar bankacılık sisteminde kredi var, 18 milyar dolar reel sektörde kredi var, toplamı 54 milyar dolar. Bunun yönetilemeyecek herhangi bir kısmı yok. Yeter ki ekonomiyi kurallarıyla yönetelim."**

Bankacılık sisteminde açık pozisyon riski bulunmadığını ifade eden Bali, kaynak bolluğu sırasında biraz dozunun üzerinde artmış olan kaldırıcının yüksek halinin şimdi bir miktar düzeldiğini, daha az kaldıraçlı bir ekonomiye dönüş olduğunu söyledi. Bali, Şubat 2018'de 222,5 milyar dolar olan reel sektörün açık pozisyonunun, ciddi bir kapamayla Eylül 2020 itibarıyla 162 milyar dolara indiğini hatırlattı.

"DAHA AZ KALDIRAÇLI BİR EKONOMİYE DÖNÜŞÜM VAR"

Önceden kur yükseldiğinde bunun döviz kazandırıcı faaliyetlerde bulunanlarda, ihracatçılarda rekabet gücü yarattığını, ancak şu anda pandeminin buna yeterince izin vermediğini ifade eden Bali, şöyle konuştu: **"Çünkü ülkeler, ekonomik risklerle sağlık risklerini optimize etmeye, bu dilemmayı çözmeye çalışıyorlar. Türkiye de bana göre, fena olmayan bir şekilde bu dilemmayı çözmeye çalışıyor. Eğer bu değişkenlerden birini esas alırsanız, mesela 'sağlık risklerini minimize edeceğim' dersanız, ekonomik faktörleri hiçbir suretle dikkate almadan yaparsanız, pandemiden daha ağır ekonomik ve sosyal sorunlarla karşılaşabilirsiniz. O nedenle bu, bir değişken diğerine feda edilmeksizin bütün ülkelerde optimize edilmeye çalışılıyor. Tabii ki insan hayatı en kıymetli hadise burada. Ondan taviz verme şeklinde değil ama mümkün olduğu kadar da ekonomik aktiviteyi sürdürülebilir kılmak için tedbirlerle bunu bir arada götürmeye çalışıyorlar. Bu olabilirse, aşı ile birlikte ülkeler bu sarmaldan yavaş**

yavaş çıkabilirse, ters dolarizasyonla bunun hızlanması mümkündür. Bana göre bu, baz senaryo olmalıdır.”

“25 ANA BAŞLIK VE 1.300 AKSİYON PLANI İÇEREN KALKINMA PROGRAMI GÜNCELLENMELİ”

Adnan Bali, geçmişte, 25 ana başlık içeren bir kalkınma programı ile politikalar ve stratejiler belirlendiğini, bunun altında da 1.300 civarında aksiyon planı oluşturulduğunu hatırlatarak, şu yorumu yaptı: **“Bu aksiyonlar yeniden gözden geçirilip, güncellenmeli. Sorumlular ıslak imzayla şahsen adreslenmeli. Kamuoyuna belirli periyotlarla önceden taahhüt edilmiş hedeflerdeki gerçekleştirmeler açıklanmalı. Öngörülebilirlik ve hesap verilebilirlik ancak böyle bir düzenle olur. Bugün programlar açıklıyoruz. 3 ay geçmeden programları revize ediyoruz, yeniden açıklıyoruz. Böyle bir yerde hangi güven, hangi öngörülebilirlik, hangi hesap verilebilirlik olur? Onun için ben mevcut durumun kolay olmamakla beraber, çözülebilecek ve yönetilebilecek olduğunu düşünüyorum.”**

Türkiye’nin “İş Yapma Kolaylığı Endeksi”nde 190 ülke arasında 60’lı sıralardan 33. sıraya geldiğine işaret eden Bali, “Bu iyi bir şey ama mesela ilk 10’a girmek için bir hedef koyacaksın ve ona göre gideceksin. İlk 10 için alt kategorilerde kıstaslar var. Bizim ev ödevimiz de işte o... O ev ödevini yapacağız” dedi.

Dört ülkeden Türkiye'ye uçuşlar durduruldu

İngiltere, Danimarka, Hollanda ve Güney Afrika'dan Türkiye'ye olan uçuşlarda geçici durdurma kararı alındı.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, İngiltere, Danimarka, Hollanda ve Güney Afrika'dan Türkiye'ye olan uçuşlarda geçici durdurma kararı alındığını açıkladı.

Bakan Koca'nın açıklamasında, "Koronavirüsün mutasyonu ile İngiltere'de bulaş hızının arttığı bildirilmiştir. Cumhurbaşkanımızın talimatı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın koordinasyonu ile tedbirler; İngiltere, Danimarka, Hollanda ve Güney Afrika'dan ülkemize olan uçuşlarda geçici durdurma kararı alınmıştır" ifadeleri yer aldı.

Koca, twitter hesabından yaptığı ikinci açıklamada, tedbirlerin tam koordinasyonla yürütüldüğünü belirterek, halen yolda olan uçuşlar için tüm yolculara test yapılacağını ve karantina kurallarının uygulanacağını duyurdu.

SHGM: Vatandaşların tahliyesi karşılıklı yapılacak

İngiltere'de hızlı yayılan koronavirüsün mutasyona uğraması ve bulaş hızının yüzde 70 daha fazla olması nedeniyle uçuşların askıya alındığı belirten Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM) uçuşu durdurulan ülkelere vatandaşların tahliyesinin karşılıklı yapılacağını duyurdu.

Konuyla ilgili olarak SHGM'nin sosyal medya hesabı üzerinden yapılan açıklamada, "Ülkemiz ile İngiltere, Hollanda, Danimarka ve Güney Afrika arasındaki uçuşlar ikinci bir değerlendirmeye kadar durdurulmuştur. Bu arada ilgili vatandaşların karşılıklı tahliyeleri kontrollü olarak yapılabilecektir. Saygıyla duyurulur" denildi.

THY: Hiçbir yolcu mağdur edilmeyecek

Türk Hava Yolları (THY), COVID-19 salgını tedbirleri kapsamında, İngiltere, Danimarka, Hollanda ve Güney Afrika'dan Türkiye'ye yapılacak uçuşların geçici durdurulduğunu hatırlatarak, yolcuların bilet işlemleri konusunda mağdur edilmeyeceğini bildirdi.

THY Genel Müdürü Bilal Ekşi, Twitter hesabından, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın, İngiltere, Danimarka, Hollanda ve Güney Afrika'dan Türkiye'ye uçuşlarda geçici durdurma kararı alındığı açıklaması üzerine paylaşımında bulundu.

Ekşi, iletişinde, "Sağlık Bakanlığımızın İngiltere, Danimarka, Hollanda, Güney Afrika'dan uçuşların durdurulması kararına istinaden, hiçbir yolcumuzun bilet işlemleri konusunda acele etmemesini rica ederiz. Hiçbir yolcumuz bilet işlemleri konusunda mağdur edilmeyecektir." ifadelerini kullandı.

İngiltere'de koronavirüsün mutasyona uğramış yeni bir türünün keşfedilmesinin ardından aralarında Almanya, Fransa ve İtalya'nın da bulunduğu birçok ülke, İngiltere'ye seyahat sınırlaması getirmişti.

İrfan Donat

Gelecek 10 yılda AB'nin gıda üretim ve tüketimi nasıl şekillenecek?

Avrupa Birliği (AB), önümüzdeki on yıllık süreci kapsayan yeni '**2020-2030 Tarımsal Görünüm Raporu**'nu yayınladı.

Raporda gelecek on yılın tarım ve gıda sektöründe öne çıkması beklenen trendler, senaryolar ve öngörüler yer alıyor.

Aslında bu rapor, sadece AB'nin tarım ve gıda politikaları açısından ipucu vermekten öte AB ile sıkı bağı ve ilişkisi bulunan Türkiye gibi ülkeler için tarımsal ticaret politikaları açısından da önemli bir rehber niteliğinde.

Önümüzdeki on yıl boyunca, bitkisel üretim sektörü açısından **dijitalleşme** sürecinin kritik önemde olacağına vurgu yapılan raporda, bu kapsamda **verim ve üretkenlik kazanımlarının** artırılmasının, **iyileştirilmiş çalışma koşullarının** ve **daha yüksek çevre standartlarını** destekleyecek politikaların öne çıkacağına altı çiziliyor.

Sürdürülebilirlik hedefleri ve **değişen tüketici taleplerinin** gelecek on yılda AB'nin **et ve süt ürünleri pazarlarını etkilemesi** beklenen raporda, tüketicilerin artan bilinciyle birlikte **sağlıklı beslenme trendinin** özellikle **meyve ve sebze sektörüne fayda sağlayacağı** ve bu alanda talebin artmasına neden olacağı ifade ediliyor.

Bununla birlikte, süt üretiminin istikrarlı bir şekilde artması ve kümes hayvanlarına yönelik talebin de yükselmesi bekleniyor.

AB'nin zeytinyağı ihracatında da artış beklenen raporda, tüketicilerin daha az alkollü ve köpüklü şarap tercihinde yükseliş bekleniyor.

Gelin bu özetin ardından raporda öne çıkan notlara biraz daha detaylı bakalım...

Öncelikle şunu belirtelim ki rapor, önümüzdeki on yılda üç farklı başlık **altında** tarım ürünleri için tahminler sunuyor: Tarla bitkileri, et ve süt ürünleri pazarı ile özel ürünler (şarap, meyve ve sebze, zeytinyağı)

Raporda, tıpkı diğer sektörlerin olduğu gibi 2020 yılında **tarım sektörünün** de **Covid-19 salgınıyla** ortaya çıkan kriz ve sonuçları nedeniyle **benzeri görülmemiş zorluklarla karşılaştığına** vurgu yapılıyor.

Özellikle **lojistik** tarafında yaşanan aksamalar, **işgücünde** ortaya çıkan sıkıntı ve **talepteki radikal değişikliklere** dikkat çekilirken, sektörün, Avrupa Komisyonu ve AB üye devletlerinin desteğiyle farklı zorluklara karşı uyum sağlayarak dayanıklılığını test ettiği vurgulanıyor.

Pandemi krizinin ayrıca, **yerli gıdalara, kısa tedarik zincirlerine** ve **e-ticaret satışlarına** olan talebin artmasıyla, önceden var olan **bazı eğilimlerin güçlenmesine yol açtığı** kaydediliyor.

Rapor ayrıca, sağlıkla ilgili öne çıkan kaygıların, **tarım ve gıda ürünlerinin menşei, üretimin çevreye etkisi** ve **iklim değişikliğiyle mücadele yaklaşımının** tüketici tercihlerinin temel itici güçleri arasında olduğunu ortaya koyuyor.

2030 yılına kadar **organik üretime** ayrılmış olan alanların büyüklüğünün toplam tarım alanlarının **en az yüzde 10'una ulaşması** hedefleniyor. Ama şu notu da düşmekte fayda var. **Avrupa Yeşil Anlaşmasına** göre, organik tarım alanlarının toplam tarım alanlarındaki payının gelecek 10 yılda yüzde 25'e çıkarılması hedefleniyor.

TAHİL ÜRETİMİNDE BEKLENTİLER

Önümüzdeki 10 yıllık süreçte AB'de tarım alanlarının kısmen azalması beklenirken, özellikle **tahıl ve yağlı tohum ekim alanları** üzerinde baskının artması öngörülüyor.

Buna karşın **mera, yem ve protein bazlı bitkiler** için arazi kullanımının büyümesi bekleniyor.

Her ne kadar ekim alanlarında daralma beklense de artan verim sayesinde AB'nin toplam tahıl üretiminin **277 milyon ton** seviyelerinde sabit kalması bekleniyor.

İşte bu noktada da verim artışını sağlamak adına **daha iyi ürün rotasyonu sistemleri, iyileştirilmiş toprak yönetimi** ile **artan ve etkinleştirilen destekleme yaklaşımı** gibi enstrümanların etkin yönetimi ve uygulaması ön plana çıkıyor.

YAĞLI TOHUMLARIN GELECEĞİ

Her ne kadar ekim alanları üzerinde baskı beklense de AB’de toplam **yağlı tohum üretiminin artması** bekleniyor. Söz konusu artışta **ayçiçeği ve soya** tarafındaki üretimin yükselmesi itici güç olarak gösteriliyor.

Gıda dışı kullanımlar için **palm yağı** ithalatının azalmasıyla bitkisel yağ tüketiminin (palm yağı dahil) düşmesi bekleniyor.

Protein bazlı mahsullerin üretim ve tüketiminde güçlü bir büyüme beklentisine yer verilen raporda, tüketimde yüzde 30 gibi bir büyüme öngörüsü dikkat çekiyor.

ŞEKER SENARYOLARI

Raporda, AB’de şeker üretim bölgelerinde **şeker piyasasının orta vadede istikrar kazanacağına** vurgu yapılırken, AB üretiminin 2030 yılına kadar 16,2 milyon tona yükselmesi bekleniyor.

Şeker tüketimindeki azalmanın kısmen **kalorisiz tatlandırıcılar** ile ikame edileceği tahmin edilirken, **işlenmiş gıdalarda daha yüksek izoglukoz kullanımının artması** bekleniyor.

İşlenmiş ürünler için şeker ihracatındaki artışın tüketimdeki düşüşü sınırlaması beklenirken, rekabetçi fiyatlar nedeniyle **AB’nin net bir şeker ihracatçısı** olacağının altı çiziliyor.

YEM SEKTÖRÜNE DAİR BEKLENTİLER

AB’de domuz eti üretimindeki düşüşün yem talebini olumsuz etkileyeceği belirtilirken, hayvancılık ve süt ürünleri üretim sistemlerinin çeşitlendirilmesinin **organik, GDO'suz ve mera bazlı yem talebini** ve daha kısa tedarik zincirlerine olan talebi artıracığı dile getiriliyor.

Biyodizel için palm yağı kullanımına getirilen kısıtlamaların, bu hammaddelerin arzını önemli ölçüde azaltması beklenirken, etanol üretiminin orta vadede genel olarak sabit kalacağı ve gelişmiş biyoyakıt üretiminin artması tahmin ediliyor.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN GÖRÜNÜMÜ

AB’nin süt üretiminde, sürdürülebilirlik hedeflerini daha ılımlı hale getirmesi beklenen yıllık büyüme öngörüsü yüzde 0,6 düzeyinde.

Sektörün gelecek 10 yılda, hastalık ve yaralanmaları önleme tedbirleri yoluyla özellikle **hayvan refahına odaklanarak**, muhtemelen çiftçilik uygulamalarını daha da iyileştirmesi bekleniyor.

Özellikle, **organik süt üretiminin** payının 2030'da **yüzde 10'a** (2018'de yüzde 3,5) ulaşması hedefleniyor.

Hayvanların daha uzun ömrü, daha yüksek karbon tutma ve **daha iyi gübre yönetimi**, üretilen bir kilogram süt başına sera gazı (GHG) emisyonlarını azaltması gibi başlıklar 2030 yılına kadar muhtemel öncelikli hedefler arasında gösteriliyor.

Küresel manada **nüfus artışı**, özellikle gelişmekte olan ülkelerde **yükselmesi beklenen alım gücü** ve **şehirleşme trendinin** devam etmesinin süt ürünlerinin küresel ticaret talebini artıracığına vurgu yapılan raporda, AB'nin dünyanın en büyük süt ürünleri ihracatçısı konumunu koruması bekleniyor. Her ne kadar AB'de süt tüketimi düşüş trendinde olsa da süt ürünleri tarafında en büyük **iç ve dış talep artışının peynir çeşitleri tarafında** olması öngörülüyor.

Raporda, "Bu noktada **peynir altı suyu**, peynir üretimindeki artıştan yararlanmalı ve gıda endüstrisindeki kullanımına yönelik devam eden geçiş sayesinde daha fazla değerlendirilmelidir" ifadelerine yer veriliyor.

Süt tozu üretimi, hem yüksek katma değerli hem de işlenmiş temel gıda ürünlerinde tercih edilmesinden dolayı **Asya ve Afrika pazarı** açısından önemli bir ihracat kalemi olarak öne çıkıyor.

ET VE ET ÜRÜNLERİNE YÖNELİK TAHMİNLER

AB **et pazarında** sürdürülebilirliğin hem üretim hem de tüketim tarafında daha belirgin bir rol alması bekleniyor.

Kısa vadede, Asya'daki **Afrika Domuz Ateşi virüsü** ve mevcut **Covid-19 salgını** gibi küresel hastalık durumlarının **küresel et talebinde çok fazla belirsizlik yarattığına** dikkat çekilirken, **tüketicilerin beslenme alışkanlıkları, sağlık sorunları ve uygunluk eğilimleri** değiştikçe, **AB'de kişi başına et tüketiminin 2030 yılına kadar 1,1 kg düşüşle 67,6 kg'a düşeceği** tahmin ediliyor.

Çevresel kaygılar, Afrika Domuz Ateşi virüsü riski ve tüketicilerin tercihlerindeki değişikliklerin **AB domuz eti üretimini kısıtlaması** bekleniyor.

Öte yandan AB’de koyun ve keçi eti üretim ve tüketiminin istikrarlı bir trend izlemesi öngörülüyor. Kanatlı sektöründe de talebin özellikle beyaz et tarafında istikrarlı bir şekilde artması bekleniyor.

ZEYTİNYAĞI VE ŞARAP ÖNGÖRÜLERİ

AB’de **zeytinyağı üretiminin** verimdeki artışa paralel olarak **artması öngörülüyor**.

İç tüketimin artmasında genel olarak artan **sağlık bilinci** ve özellikle de üretim yapmayan ülkelerdeki talebin etkili olması tahmin ediliyor.

Küresel düzeyde ise Covid-19 sonrası ekonomik toparlanmanın tetiklediği güçlü talep ile **AB’nin zeytinyağı ihracatında bir artış bekleniyor**.

Rapora göre, AB şarap sektörü, değişen yaşam tarzları ve tüketici tercihlerine uyum sağlıyor. AB’nin bu alandaki ihracatında **coğrafi işaretli şarap ve köpüklü şaraplara olan yüksek talebin** itici güç olması bekleniyor.

Söz konusu eğilimler sonucu butik üretimlerin aksine AB’de endüstriyel şarap üretiminin hafif bir düşüşe neden olacağı öngörülüyor.

ELMA, ŞEFTALİ, PORTAKAL, DOMATES

AB’de azalan üretim alanına karşın artan verim sayesinde **elma üretiminin istikrarlı kalması** bekleniyor.

Tüketicilerin artan sağlık bilinci ve yeni elma çeşitleri, **taze elma tüketiminin artmasına** yardımcı olurken, ihracatın da kısa vadedeki düşüş beklentisinin ardından istikrar kazanması öngörülüyor.

AB’de diğer yaz meyveleri ve tropik meyvelerin etkisiyle **şeftali ve nektarin tüketiminin azalması** söz konusu. Ancak buna karşın artan küresel talep ve AB’nin dünya pazarındaki rekabet gücü nedeniyle, özellikle **işlenmiş şeftali ve türev ürünleri tarafında ihracatın artması** tahmin ediliyor.

Verim artışlarına bağlı olarak AB’nin **portakal üretiminde artış** bekleniyor. Tüketicilerin konsantre yerine **taze portakal ve taze meyve sularını tercih etmesi**, işlenmiş portakal ürünleri talebi üzerinde baskı yaratıyor. Dolayısıyla AB’deki talebi karşılamak ve talep açığını kapatmak adına **AB’nin taze portakal ithalatının artması** bekleniyor.

AB'nin **taze domates üretiminin**, güçlü dış rekabet ve daha küçük, daha karlı çeşitlere yönelik artan talep nedeniyle **biraz düşeceği** tahmin ediliyor. İşlenmiş domates tüketiminin sabit kalması beklentisine karşın, benzer şekilde daha yüksek katma değerli bazı ürünlere doğru bir kayışın olduğunun da altı çiziliyor.

TARIMSAL GELİR VE İŞGÜCÜ PROJEKSİYONLARI

Rapor ayrıca 2020-2030 arası tarımsal gelir ve işgücü projeksiyonlarına da yer veriyor.

Artması öngörülen toplam üretim hacmi ve fiyatlara paralel olarak AB'de çiftlik gelirinin artması bekleniyor.

Bitkisel üretim tarafındaki gelirlerin hayvansal üretim tarafındaki gelirlerden (yılda % 0,9) daha hızlı (yılda %1,9) artması bekleniyor. Bununla birlikte, maliyetlerin de benzer bir hızda artacağı tahmin edildiği için **nominal gelirdeki yıllık artışın yüzde 1 ile sınırlı kalabileceğinin** altı çiziliyor.

Makine ve ekipmandaki teknolojik ilerlemenin etkisiyle çiftlik iş gücünün yılda yüzde 1 gibi daha yavaş bir oranda azalması bekleniyor. İşçi başına gerçek gelirin son on yıldaki yüzde 1.9'luk artış yerine yavaşlayarak yılda yüzde 0.5 artması bekleniyor.

Görünüm raporu, çevre ve iklim hususlarıyla ilgili olarak, sera gazı emisyonlarına ve atmosferden karbondioksitin uzaklaştırılmasına odaklanarak **çevre ve iklim göstergeleri** hakkında tahminlerde de bulunuyor.

Mevcut politika çerçevesinde sera gazı emisyonlarının 2030 yılına gelindiğinde şu anki seviyelerini büyük ölçüde koruyacağına dikkat çekilen raporda, **doğru tarım uygulamaları ve teknoloji** sayesinde, **hayvan ve mahsul emisyonlarının** daha fazla karbon tutulması ve karbon kayıplarının önlenmesi yoluyla daha da azaltılabileceği sonucuna varılıyor.

İKİ FARKLI SENARYO

AB Tarımsal Görünüm Raporu, Covid-19 sürecine dair "**yavaş iyileşme**" ve "**yeşil iyileşme**" dahil olmak üzere farklı senaryolar sunuyor.

Öne çıkan her iki senaryo için de **arz ve talep şoklarının et ve tahıl fiyatlarının düşmesine** neden olurken, **süt ürünleri ve kümes hayvanları ürünlerinin fiyatlarının daha az etkileneceği** öngörülüyor.

Genel olarak, piyasa etkilerinin çoğunlukla makroekonomik şoktan, özellikle 2020'deki ekonomik daralmadan kaynaklanacağı ifade ediliyor.

Bu yıl **pandemi** ve **iklim değişikliği kaynaklı riskler** yüzünden makroekonomik tahminler ve mahsul verim beklentilerinde öngörülebilirliğin azaldığına ve belirsizliğin arttığına vurgu yapılırken, **Covid-19'un muhtemelen tarım pazarları için uzun vadeli sonuçları doğurabileceği** kaydediliyor.

Söz konusu sonuçların etkilerinde ise **ülkelerin ekonomik iyileşme stratejileri** ile belirli pazarlardaki görünüm ve **değişmesi muhtemel dengelerin** belirleyici faktör olacağı ifade ediliyor.

Raporda, **Brexit** sürecinden dolayı AB-İngiltere arasındaki tarımsal ilişkiye yönelik beklenti de şu şekilde netleştirilmiş: “**AB-27 ile Birleşik Krallık** arasındaki tamamen **gümrüksüz/kotasız ticaret ilişkilerinin** gelecekte de teknik olarak devam edeceği tahmin ediliyor.”

Bu yılın AB tarımsal görünüm raporunda ilginç bir başlık daha gözümüze çarptı.

Onu da bir başka yazıda aktaralım.

“Başkan gol gol gol!”

✓ **Eski bir bürokrat "Sıcak paracılar 'Başkan gol gol gol' tezahüratına başladı ve ilk testlerini 24 Aralık'ta yapacaklar" diyor.**

✓ **Merkez Bankası'nda teknik direktör değişti ama ya yardımcı antrenörler?**

✓ **Merkez Bankası koridorlarında "döviz operasyonları açıklığa kavuşturulsun-birakın karıştırmayın" tartışması mı yaşanıyor?**

Yıllarca ekonomi yönetiminde görev almış eski bir bürokrat dostum var. Her ne kadar şimdi kamuda bir görevi yoksa da ve yarı emekli sayılırsa da gelişmeleri yakından izlediğini bilirim. Engin bilgi ve deneyiminden dolayı da görüşlerini hep önemserim.

Merkez Bankası'nın 2021 para ve kur politikası ve o çerçevede neler düşündüğünü merak ettim.

“Pek uzmanlık alanım değil ama” diye mütevazı bir giriş yaptıktan sonra ısrar edince “Peki görüşlerimi bir not halinde iletirim” dedi. Bana da mektup kıvamındaki bu notu aktarmak düştü:

PIYASALARDA BAYRAM HAVASI ESTİ ESMEYE DE...

“Yeni başkan bir basın toplantısıyla 2021 para ve kur politikası hakkında bilgi verdi ve piyasalarda adeta bayram havası esti. Kurlar aşağı gidiyor; sıcak paracılar kale arkasında tezahürata başladı bile.

‘En büyük başkan bizim başkan!’

Protokol tribünündekiler de memnun. Takımın oyunundan çok sıcak paracı taraftarın memnuniyetine odaklanmışlar.

Tamam yeni başkanın şeffaflık ve hesap verilebilirlik söylemleri olumlu. Bu konulardaki açıklamalar piyasaya moral verdi.

Ancak bilirsiniz iktisatçıların her zaman bir ‘ancak’ları vardır.

Ekonomi bu kadar dolarize olmuş ve bunca borçluyken, Covid-19 salgını ortalığı kasıp kavururken, gelir dağılımı gittikçe bozulurken, finansal istikrarın sürdürülebilirliği sorgulanırken Merkez Bankası nasıl enflasyon hedefleyecek?

Bakın dolarizasyon nerelere gelmiş. DTH toplam mevduatın yüzde 56'sına ulaşmış. Para biriktirebilenler Merkez Bankası'nın bastığı TL yerine, FED ve Avrupa Merkez Bankası'nın bastığı dolar ve euroya güveniyor.”

Eski bürokrat dostum, içinde bulunduğumuz günlerde yüzde 56'ya ulaşan DTH/toplam mevduat oranının 2011 yılında yüzde 20'ler düzeyinde bulunduğuna dikkat çekerek bugünkü düzeye gelinme nedenlerini sıraladıktan sonra şöyle diyor:

“Bütün bunlar yetmiyormuş gibi düşük faiz inadı uğruna Merkez Bankası başkanlarının görevden alınması, 130 milyar dolar dövizin perde arkası oyunlarla eritilmesi...”

Sonuçta ne oldu, hem teknik, hem de siyasi karar alıcılara olan güven yerlerde sürünmeye başladı.”

TEKNİK DİREKTÖR DEĞİŞTİ, AMA YA YARDIMCI ANTRENÖRLER?

Bürokrat dostum girişi futbolla yaptı, futbolla devam ediyor:

“Güven yerle bir olunca ne yapıldı; bir gün aniden takımın yöneticileri tuttu teknik direktörü değiştirdi. Teknik direktör değişti ama yardımcı antrenörler görev başında. Ve teknik direktör belli ki o yardımcı antrenörlerle çalışmak istemiyor. Takımı şimdiye kadar kötü çalıştıran ve bir dizi puan kaybına yol açan, yani yöneticinin faiz takıntısı uğruna döviz rezervlerini yok eden elemanlar orada duruyor.”

Sahi yardımcı antrenörlerin değiştirilmesi mümkün olacak mı? Bu ekiple çalışmaya devam edip etmeyeceği Başkan Naci Ağbal'a para ve kur politikasını açıklarken de soruldu ve başkan bu soruyu duymazdan geldi.

DÖVİZ OPERASYONLARI ARAŞTIRILABİLECEK Mİ?

Bundan sonrasının en önemli işi ne?” Bürokrat dostum bu soruyu soruyor ve yanıtı da veriyor:

“Güveni yeniden oluşturmak. Bunun için de yapılması gereken ilk iş, Merkez Bankası rezervleriyle kamu bankaları üstünden kura müdahale operasyonlarının ayrıntılarını kamuoyuyla paylaşmak.”

Mektupta, belli ki biraz da duyuma dayanan çok önemli bir ifadeye yer veriliyor:

“Bu operasyonların ayrıntılarının kamuoyuyla paylaşılması konusunda Merkez Bankası bünyesinde ‘Bunu yapmayın, yanlış yapıyorsunuz’ diyenler olup olmadığı araştırılmalı.”

Sahi, bu şeffaflığı istemeyenler var mıdır, varsa niye istemiyorlardır, değil mi...

KUR ŞOKUNDAN KURTULAMADAN FAİZ ŞOKUNA GİRİLEBİLİR

Mektupta daha sonra bu yılın döviz talebine ve bunun karşılanması için bir anlamda bel bağlanan ters dolarizasyona değiniliyor:

“2021’de cari açık finansmanı hariç döviz talebinin en az 100 milyar dolar kadar olacağını tahmin ediyorum. Bu tutara TCMB swapları, Hazine’nin dövizli iç ve dış borç ödemeleri, bankalar ve şirketlerin geri ödemeleri dahil. Ancak bu tutarda yabancıların mevduatları, ithalat kredileri ve prefinansman kredileri yok. Bu döviz talebine karşılık Merkez Bankası rezervleri ekside, Hazine’de ise 12 milyar dolar kadar para var. Döviz talebine cari açığı da eklerseniz, ihtiyaç 120 milyar dolardan az olmaz.

Yeni başkan, döviz arzını artırmak için sıcak para girişinin artmasına ve gerçek kişilerin ters dolarizasyon davranışına önem veriyor. İhracat ve turizm, Avrupa’daki kapanmaların etkisiyle çok umut verici değil. Dolayısıyla yine sıcak paraya kaldık. Onların para getirmesi için yapılan tek şey politika faizini artırmak olacak gibi.

Ne var ki sıcak paracıları ve DTH sahiplerini etkilemek için yüksek faiz politikasına uzun süre devam edilirse, kur şokundaki aşırı borçlu ekonomi, ondan kurtulamadan bu kez de faiz şokuna girer. Aşırı borçlu şirketler ve haneler zaten zorlandıkları kredi geri ödemelerinde daha da sıkışır. Sonunda reel sektördeki sıkıntılardan kurtulamadan finansal sektördekiyle boğuşmak zorunda kalırız.”

İLK TEST 24 ARALIK'TA YAPILACAK

Ve geldik can alıcı tarihe, 24 Aralık’a... Eski bürokrat dostum 24 Aralık’ı sıcak paracıların Merkez Bankası’nı test etme günü olarak gördüklerini belirtiyor:

“Sıcak paracılar ilk testlerini 24 Aralık’taki PPK toplantısıyla yapacak. Her ne kadar Merkez Bankası tahminini yüzde 9.4 olarak açıklamışsa da, sıcak paracılar 2021 sonunda enflasyonun yüzde 13-15 aralığında olacağını, buna CDS primlerini de ekleyince politika faizinin yüzde 18’in üstünde oluşması gerektiğini söylüyor. Ve aralık toplantısında en az 100-150 baz puanlık artış için hem kale arkasından, hem maratondan tezahürata başladılar:

‘Başkan gol gol gol!’

Önceden de gördük, gol olmazsa tezahürat hemen değişir:

‘Yönetim istifa!’

Yönetim istifa etmeyeceğine göre o zaman teknik direktör mü değişir dersiniz?”

Abdulkadir Selvi

Anketler ne diyor?

21 Aralık 2020

Murat Sarı'nın başkanı olduğu Konsensus araştırma şirketinin aralık ayı anketinde iktidara, muhalefete ve kurulacak yeni partilere ışık tutacak sonuçlar var. Konsensus, 5-15 Aralık tarihleri arasında 81 il, 530 ilçe ve 87 seçim çevresinde nabız tutmuş. Yeni veriler içermesi açısından Konsensus'un anketini paylaşmak istiyorum.

HALK ERKEN SEÇİM İSTİYOR MU?

Türkiye bir dönemler seçim yapmaktan yorgun düşmüştü. Seçim havasından kurtulamadığımız için bir türlü kalıcı yatırımlara yönelememiştik. Muhalefet 2021 yılı için erken seçimi dillendirmeye başladı. Hatta İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener**, tarih bile verdi. 2021'in haziran ayında erken seçime gidilmesini beklediğini açıkladı. **Kılıçdaroğlu** ilk başlarda erken seçime karşıydı ama son dönemlerde **Akşener**'den bile daha fazla erken seçim yanlısı oldu.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** ve MHP Lideri **Bahçeli** ise erken seçime karşı çıktı. Peki erken seçim konusunda halkımız ne düşünüyor?

ORANLAR NE DİYOR?

Erken seçim isteyenlerin oranı yüzde 24.4'te kalmış. Halkımızın yüzde 75.6'sı ise 2023'ü işaret etmiş, "**Seçimler normal zamanında yapılınsın**" demiş.

SEÇİMDE HANGİ İTTİFAK ÖNDE?

Muhalefet erken seçim için bu kadar ısrarlı olduğuna göre, kendini şanslı görüyor diye düşünebilirsiniz. Konsensus partilerin oy oranı olarak sormamış, ittifaklar olarak sormuş. AK Parti ve MHP'den oluşan cumhur ittifakı 51.4'e ulaşırken, CHP, İYİ Parti, Saadet ve DP'den oluşan millet ittifakı ise yüzde 34.2 ediyor. Cumhur ittifakı ile millet ittifakı arasındaki fark 17.2 çıkıyor. HDP ayrı değerlendirilmiş. HDP 12.1 çıkarken, diğerleri 2.3'te kalıyor. HDP'nin yüzde 12.1'i dikkatinizi çekti mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİNDE DİKKAT ÇEKİCİ DEĞİŞİKLİK

Gerçi sadece cumhur ve millet ittifakının adayları mı yarışacak, üç-dört adayın yarışına mı sahne olacak o belli değil ama Konsensus, Cumhurbaşkanlığı seçimini iktidar ve muhalefet bloku olmak üzere iki başlık halinde sormuş. Karasızlar dağıtıldığında iktidar bloku diyenler 51.6'ya ulaşırken, muhalefet bloku 48.4'te kalıyor. İki blok arasındaki fark 3.2 ediyor. Başka bir nokta da, söz konusu Cumhurbaşkanlığı seçimi olunca kararsızların, oy kullanmaya gitmeyeceğini söyleyenlerin oranında ciddi bir düşüş yaşanıyor. Hepsini topladığınızda 0.7 ediyor. Demek ki, halkımız Cumhurbaşkanlığı seçimiyle ilgili. Neden oy vereceğini ve neden vermeyeceğini kafasında netleştirmiş durumda.

LİDERLERİN KARNESİ

İktidar ve muhalefet bloku arasındaki oy farkı yüzde 17.2'ye kadar çıkarken söz konusu Cumhurbaşkanlığı seçimi olunca iki blok arasındaki fark yüzde 3.2'ye geriliyor. Seçim kazanmak için yüzde 50 artı 1 yeterli oluyor ama aradaki farkın bu kadar gerilemesi, üzerinde durulmaya değer.

KILIÇDAROĞLU'NA NE OLDU?

Siyasi parti liderlerinin isimleri tek tek verilerek olumlu ve olumsuz bakış açısı tespit edilmeye çalışılmış. 10 lider arasında olumlu bakış açısına sahip üç lider **Erdoğan**, **Bahçeli** ve **Akşener** çıkıyor. CHP lideri **Kılıçdaroğlu** ise ilk üçe giremediği gibi dördüncü sırayı da **Muharrem İnce**'ye kaptırarak ancak 5'inci sırada yer almış.

ERDOĞAN'LA İLGİLİ ORAN

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** hakkında olumlu düşünenlerin oranı yüzde 49.6'yla açık ara birinci sırada geliyor. **Erdoğan**'la ilgili olumsuz düşünenlerin oranı yüzde 38.1 çıkıyor. MHP Lideri **Bahçeli** yüzde 31.7'yle ikinci olurken, İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener** yüzde 28.6'yla üçüncü sırada yer aldı. **Bahçeli** hakkında olumsuz görüş beyan edenlerin oranı 52.9 ederken, **Akşener** hakkında olumsuz düşünenlerin oranı ise yüzde 54.1.

AKŞENER FAKTÖRÜ

Milli meselelerdeki duruşu ve sürekli olarak halkın arasında olması **Meral Akşener**'i doğal olarak muhalefetin ortak lideri konumuna taşıyor. Muhalefette de olsa halkımız milli meselelerde sağlam bir duruş istiyor. Ulusalçı bir parti olan CHP'nin lideri olmasına karşın, **Kılıçdaroğlu**'nun milli meselelerde çelişkili tutum takınması ona olan güvenin sarsılmasına yol açıyor.

İNCE İLE KILIÇDAROĞLU

Muharrem İnce hakkında olumlu düşünenlerin oranı **Kılıçdaroğlu**'na göre bir puan daha yüksek çıkıyor. **Kılıçdaroğlu** yüzde 26.4'le 5'inci sırada yer alırken **Muharrem İnce** yüzde 27.3'le dördüncü sıraya yerleşmiş durumda. **Kılıçdaroğlu**'yla ilgili olumsuz görüş beyan edenlerin oranı da yüksek. **Muharrem İnce** hakkında olumsuz

düşünenlerin oranı yüzde 57.5 ederken, **Kılıçdaroğlu** hakkında bu oran yüzde 59.4. **Mustafa Sarıgül, Selahattin Demirtaş, Ali Babacan, Ahmet Davutoğlu** ve **Doğu Perinçek** de sorulmuş. En olumsuz yanıt yüzde 75'le **Selahattin Demirtaş**'a geliyor. PKK ve terörle olan ilişkiyi millet affetmiyor. **Demirtaş**'ı allayıp pullayanların kulakları çınlasın.

SEÇİM BARAJI OLSUN MU?

AK Parti ile MHP arasında yüzde 10 seçim barajını da kapsayan ortak bir çalışma yapılacaktı. AK Parti'de Genel Başkan Yardımcısı **Hayati Yazıcı** başkanlığında bir ekip oluşturulmuş, bir çatı belirlenmişti. Bütçe nedeniyle ince işçilik yeni yıla kaldı. AK Parti'de yüzde 5 ama daha çok yüzde 7 oranının üzerinde duruluyor. MHP'de hazırlıklarını tamamlayınca iki parti bir araya gelip, ortak bir çalışma yapacak.

YÜZDE KAÇ OLSUN?

Konsensus seçim barajını da sormuş. Yüzde 10'luk seçim barajının korunmasını isteyenlerin oranı yüzde 49.3 çıkıyor. Seçim barajının düşürülmesini isteyenlerin oranı ise yüzde 50.7. Yüzde 7 olsun diyenler yüzde 13.9, yüzde 1 olsun diyenler 5.0 ederken seçim barajının kaldırılmasını isteyenlerin oranı yüzde 13.3'e ulaşıyor. En yüksek oran 18.5'le yüzde 5'e çıkıyor.

SEÇİM BARAJI ANLAMINI YİTİRDİ

Seçim barajını getiren 12 Eylül yönetimi, siyasi istikrar açısından savunmuştu. Ayrıca **Kenan Paşa**, İslamcı ve Kürtçü partilerin Meclis'e girmesini engellemek istemişti. İttifak sisteminde seçim barajı anlamını kaybetti. Ayrıca yüzde 10 barajı hem demokrasiye uygun değil, hem de küçük partiler açısından ittifakları zorunlu kılıyor. Yani amacının tam tersine hizmet etmeye başladı. Benden söylemesi.

İbrahim Kahveci

Yoksul olmayanların ekmek kuyrukları

Bir grafiğimiz var. Siyaset ve yoksulluğu açıklayan bir grafik bu. 15+ yaş üstü nüfusun işsizlik oranı.

1980 yılında %5,2 ve askeri darbe.

1989 yılında %5,1 ve ANAP'ın yerel hezimet

2002 yılında %5,1 ve koalisyon partilerinin hepsinin baraj altında kalması

2009 yılında %6,0 ve AK Parti yerel seçimlerde yara alır. (Bu kriz küreseldir ve daha öncekiler gibi Türkiye'ye özgü değildir. Seçmen bize ait olmayan krizde iktidara sert uyarı vermemiştir)

2015 yılında %5,1 ve Haziran seçimlerinde AK Parti tek başına yönetimi kaybeder...

2018 yılında %5,8

2019 yılında %7,3

İktidar hala güçlü liderliğini sürdürür. 2018 yılından 2019 yılına sadece 2 puan kaybeder.

Kısaca 6 Haziran 2015 seçimlerinden sonra seçmenin sandık tercihindan ekonomik nedenler uçar gider.

Daha önce 5,1 oranında iktidarlara sandığa gömen seçmen artık yoksulluğu kabullenmiş olur.

Nedenleri elbette oldukça fazladır. Mesela 15 Temmuz 2016 FETÖ hain darbe girişimi seçmenin iktisadi tercihinin ortadan kalkmasına büyük katkı sunmuştur. Benzeri bir gelişme daha eski yıllarda Venezuela'da yaşanmıştır.

Venezuela’da sonuç ortada...

Kuyruğa girecek ürün bile yoktur. Oysa ülkemizde mesela kuyruğa girecek ekmek vardır. Mesele sadece kuyruğa girip 2 km kuyrukta beklemektir.

Seçmen neden fakirliği, yoksulluğu görmek istemez?

2018-2019 seçim tercihlerinde 3 önemli değişim dikkat çeker. 1- Terörün azalmasına bağlı G. Doğu illerinde Cumhur ittifakının oy artışı. 2- Din ve Milliyetçiliğin etkin olduğu küçük Anadolu illerindeki oy artışı ve 3- Yerel yönetimi muhalefette olan illerde iktidar ittifakının yine oy artışı.

İktidar bloğunun oy kaybı ise kendi kalelerinde yaşanır. Kaleler olarak kabul edilen büyük Anadolu illerinde kayıp 10 puan civarındadır. Yani din ve milliyetçilik söylemi bile muhafazakar denilen bu illerde büyük çöküşü önlemez.

Türkiye 2015 yılında başlayan yüksek işsizlik kısıracında 6. yılını dolduruyor. Yakın tarihte bu derece yüksek işsizlik ve asıl önemlisi bu derece uzun süreli işsizlik hiç yaşamadı.

Tarihi bir BÜYÜK BUNALIM dönemi yaşanıyor.

Kağıt üzerinde sanal gelirlerle yaratılan sanal zenginlik iktidar tarafından sıkça kullanılıyor ama sokaklar bu söylenenlerin ama tersini gösteriyor.

Sadece bir örnek: GSYH eğer revizyonda eski yıllara eşit artış gösterseydi şu an 1998 yılından daha fakir olduğumuzu görecektik.

Ama göremiyoruz; çünkü göstergeleri de ona göre ayarlıyorlar ve gerçeği toplumun görmesini istemiyorlar.

İyi ama toplum gerçeği görmese de yaşamıyor mu? Ekmek kuyrukları dahi bunu göstermiyor mu? Yoksulluk intiharları bunu anlatmıyor mu?

O zaman diğer meşhur göstergemize bakacağız.

2015-2019 arasında Lise Altı Eğitimlilerin çocuk yapma sayıları %23 gibi muazzam bir düşüş gösteriyor.

Lise altı eğitimliler neden çocuk bile yapamaz noktaya geldi?

Çünkü bu büyük ekonomik bunalımda onlar işlerini kaybettiler. İş yoksa gelecek de yok; gelecek yoksa kim çocuk yapar ki?

Aynı dönemde üniversite mezunlarında çocuk sayısı %17 arttı, çünkü 700 bin üniversite mezunu iş bulmuş. Lise altı eğitilmişlerde ise 2,5 milyon kişi işini kaybetmiş.

Şimdi soralım: Nasıl oluyor da yiyecek ekmek için bile 2 km kuyruğa giren, çocuk yapma imkanını bile kaybeden kenar semtler ve kırsal kesim iktidara bu derece sarılabiliyor?

Aslında sorunun cevabı çok basit.

Ezilenlerin lideri Mussolini iktidarının sonrasında çıkan ekonomik krizi yatıştırmak için dış savaşa yönelmişti. Roma İmparatorluğu hayalini topluma sunarak, azınlık aydınların sesini kısmış ve hepsini hain ilan etmişti.

Kısaca iç politikada yaşanan tıkanıklık ülkeyi beka sorunu ile karşı karşıya bırakıp dış politika yoluyla aşılmaya çalışılır.

Sahi Fatma Betül Sayan Bakanımız sayesinde geçen 2017 referandumunda Hollanda bize ne yapmıştı? Hollanda özür diledi mi? Yoksa işimiz bitti ve yapılan hakareti görmezden mi geldik?

Ya da liman'da bekleyen Oruç Reis gemisini de sormayalım.

Özet mi?

Dünyaya karşı yerli ve milli davamızda açlık, yoksulluk, intiharlar vs ne ifade eder ki? Bağımsızlık mücadelemizde Hazine garantili müteahhitlere 157 milyar dolar garanti vermiş ve tahkimlerini Londra'ya bağlamışız çok mu?

Ülkemiz için ekmek kuyruklarında biraz daha bekleseniz ne olur ki?

21 Aralık 2020, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Geçmişten ders alamayan toplumların yarınları hep karanlık olur

Devletlerin tarihlerindeki başarılı dönemler, devlet adamlarının isimleri ile birlikte anılır. Bizde de Kanuni ile Sokollu'nun beraberlikleri "**Yükseliş Dönemi**"ne damga vurmamış mıdır? Ya da yakın dönemi, yani Turgut Özal'ın varlığını hatırlayın. Türkiye bir anda eski içe kapalı yapısından sıyrılmış ve dünya rekabetine açılmamış mıydı? Özal'dan sonraki 90'lı yıllarda yaşanan topyekün iflası ve siyasal çıkmazları hatırlayın. O problemlili dönem Tayyip Erdoğan liderliğindeki AK Parti iktidarı ile geride bırakıldı...

Cumhur İttifakı

Bugün Türkiye'nin yarına güvenle bakmasını sağlayan Cumhur İttifakı'nın bir yanda Cumhurbaşkanı Erdoğan'a diğeri yanda MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'ye dayanan bir bilinç ağı var. Bu sayede hem Türkiye'nin dünyadaki yeri ağırlık kazanıyor hem de içeride kopartılmak istenilen kuru gürültülere meydan bırakılmıyor. Bu bilinç sayesinde 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin açtığı yaralar kapatılabildi. Bu şekilde FETÖ'nün devletteki kalıntıları tavizsiz biçimde temizlenebiliyor.

Bazı örnekler

Süper güçleri yatağa düşüren koronavirüs salgını, bu bilinç sayesinde Türkiye'yi yere seremedi... Fransa'nın ve Yunanistan'ın bütün çabalarına rağmen, Avrupa Birliği güçlü ve istikrarlı Türkiye'den vazgeçemiyor. Irak ve Suriye topraklarında Türkiye'yi hedef alan ve Amerika tarafından beslenen PKK/PYD terörü, bu sayede her an umulmadık darbeler yiyor.

Altın yıllar

Türkiye Cumhuriyeti tarihine "**Altın Yıllar**" olarak geçecek olan bu dönemin kıymetini bilmeliyiz. Çünkü bir hata nelere sebep olmuyor ki? Osmanlı'nın son döneminde Abdülaziz'e yapılan suikastla başlayan darbeler dönemini ve sonunda Abdülhamid'in bir darbeye devrilmesi ertesinde 600 yıllık imparatorluğun da feci bir yenilgi ile son bulmasından ders çıkartmamız gerekmez mi? Türkiye Cumhuriyeti de AK Parti gelene kadar darbe-kolik olmamış mıydı? Kısacası kafamızı ve siyasi bilincimizi ara vermeden çalıştırmalıyız.